

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ПРОЕКТ

„Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в община Болярово”, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ №13-13-43/29.10.2013г., по „Оперативна програма „Административен капацитет” 2007 – 2013”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.”

ДЕЙНОСТ 1

Изработване на инструментариум за действие. Разработване на Вътрешни правила за мониторинг и контрол върху ОПР на община Болярово и изпълнението на политики от общинската администрация; Разработване на Механизъм за прилагане принципа на партньорство при прилагане на политиките за регионално развитие на областно и место ниво; Въвеждане на разработените правила и методики за мониторинг и контрол;

 ОБЩИНА БОЛЯРОВО	Възложител: ОБЩИНА БОЛЯРОВО http://www.bolyarovo.eu/
	Изпълнител: РЕГИОПЛАН ЕООД www.regioplan.biz
	Версия 1.0/ Дата 08.04.2014

Този документ е създаден в рамките на проект: „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в Община Болярово”, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ № 13-13-43 от 29.10.2013 г., по Оперативна програма „Административен капацитет” 2007 – 2013., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.” Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от бенефициента Община Болярово и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Инструментариум за действие, вътрешни правила за мониторинг и контрол върху ОПР на община Болярово и изпълнението на политики от общинската администрация; Механизъм за прилагане принципа на партньорство при прилагане на политиките за регионално развитие на областно и место ниво; Въвеждане на разработените правила и методики за мониторинг и контрол.

Документ			Преглед/Одобрение	
Версия	Дата	Статус	Дата	Статус
1.0	08.04.2014	Проект	08.04.2014	Проект

КОНТАКТИ

Възложител: Община Болярово, Р. България
Организация: Община Болярово
Законен представител: Христо Христов - Кмет
Адрес: гр. Болярово, ул. Димитър Благоев №7
web <http://bolyarovo.eu/>

Изпълнител: Региоплан ЕООД
Организация: Региоплан ЕООД
Законен представител: д-р Косъво Стойчев
Адрес: София, бул. Александър Малинов №91, офис 102
web www.regioplan.biz

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНТАКТИ.....	2
СЪДЪРЖАНИЕ.....	3
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА.....	5
СПИСЪК НА ЕКСПЕРТЕН ЕКИП НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ.....	6
ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
1. Общи положения.....	9
1.1 Мониторингът като съставен елемент при реализирането на публични политики.....	9
1.1.1 Дефиниции за мониторинг.....	14
1.2 Същност на мониторинга на публични политики и програми за развитие.....	17
1.2.1 Видове мониторинг на местни политики за развитие.....	19
1.3 Общинският план за развитие на община Болярово като обект и субект на мониторинг и контрол.....	21
1.3.1 Обекти на мониторинга.....	21
1.3.2 Субекти на мониторинга.....	22
1.3.3 Предмет на мониторинга.....	22
2. ПРАВНА РАМКА НА ДЕЙНОСТТА ПО МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН за развитие.....	23
3. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО 2014-2020.....	25
3.1 Органи за наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие.....	25
3.2 Индикатори за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие на община Болярово 2014-2020.....	27
3.2.1 Система от индикатори.....	30
3.3 Източници на информация за извършване на наблюдение.....	34
3.4 Система за събиране и докладване на мониторингова информация.....	36
3.4.1 Процедури за мониторинг.....	36
3.4.1.1. Оценка на показатели (Benchmarking- самооценка).....	36
3.4.1.2. Основните принципи при осъществяването на оценката на показатели са следните:.....	37
3.4.2 Събиране и анализ на данни.....	39
3.4.3 Основни принципи за провеждане на мониторинг на изпълнението на политики за развитие.....	41
3.4.4 Механизми за мониторинг с елементи на участие.....	41
4. Механизъм за прилагане на Принципа на партньорство и координация при разработване на политики на общинско ниво.....	43
4.1 Партньорството - елемент на социалния капитал в местното самоуправление.....	43
4.1.1 Същност на партньорството.....	44
4.1.2 Модели за партньорство с частния сектор.....	45
4.1.3 Определяне на подходящите партньори.....	47
4.1.4 Необходимост от правила.....	49
4.1.5 Планиране на партньорството.....	49
4.2 Работна група за мониторинг и контрол на ОПР на община Болярово 2014-2020.....	51
4.2.1 Функции на Работната група по мониторинг и контрол.....	52
4.2.2 Годишни доклади по изпълнението на Общинския план за развитие.....	53
4.2.3 Публичност и прозрачност на изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020.....	54

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5. ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ В МОНИТОРИНГА И КОНТРОЛА при ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ.....	56
6. Механизъм за партньорство КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ОБЩИНА Болярово И ОРГАНИТЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ изпълнението на ОПР 2014-2020г.	58
6.1 Процедурни правила /механизъм/ за партньорство и координация при разработване на политики на общинско ниво в община Болярово.	59
КОНТАКТИ.....	71

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ГИС	Географска информационна система
ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗКАИИП	Закон за Камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПЧП	Закон за публично-частното партньорство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МИП	Министерство на инвестиционното проектиране
МОПТ	Масов обществен пътнически транспорт
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРР	Министерство на регионалното развитие
МСП	Малки и средни предприятия
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПИП	Оперативна програма „Иновации и предприемачество”
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013/ Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.
ПР на ОПР	Програма за реализация на Общинския план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУП	Общ устройствен план
ПУП	Подробен устройствен план
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СГО	Структури на гражданското общество
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд
ТП	Техническа помощ
УО	Управляващ орган
ФЛАГ	Фонд за органите на местното самоуправление в България - ФЛАГ ЕАД
ЮИРН	Югоизточен район от ниво 2

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СПИСЪК НА ЕКСПЕРТЕН ЕКИП НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ

КЛЮЧОВИ ЕКСПЕРТИ	
д-р Косьо СТОЙЧЕВ	Ръководител на експертния екип
Васил ЗАРКОВ	Експерт „Стратегическо планиране и икономически анализи“
д-р Биляна БОРИСОВА	Експерт „Екология и околна среда“
арх. Камен ГАНЧЕВ	Експерт „Устройство на територията“
Любомир ФИЛИПОВ	Експерт „Географски информационни системи“

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ВЪВЕДЕНИЕ

Този документ е създаден в рамките на проект: „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в Община Болярово”, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ № 13-13-43 от 29.10.2013 г., по Оперативна програма „Административен капацитет” 2007 – 2013., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.”

Настоящите Вътрешни правила за мониторинг и контрол се отнасят до изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово за периода 2014-2020 г. Те касаят изпълнението на политики от общинската администрация, следващи в процеса на реализация на плана за развитие в изпълнение на Договор от 10.01.2014г. между Община Болярово и „РЕГИОПЛАН“ ЕООД, Дейност 1 “Изработване на инструментариум за действие. Разработване на Вътрешни правила за мониторинг и контрол върху ОПР на община Болярово и изпълнението на политики от общинската администрация; Разработване на Механизъм за прилагане принципа на партньорство при прилагане на политиките за регионално развитие на областно и место ниво; Въвеждане на разработените правила и методики за мониторинг и контрол”.

Мониторингът (наблюдението) и контролът на изпълнението на Общинския план за развитие е неразделна част от общия процес на реализиране на публични политики. Политиката за регионално развитие е част от тях и на нея се залага преодоляването на натрупаните социално-икономически и пространствени различия.

По своята същност терминът „Мониторинг” описва процеса на системно и непрекъснато събиране на данни, анализ на постъпилата достоверна информация, използването на тази информация за управленски контрол и вземане на решения при прилагането на публичните политики. В този смисъл терминът „мониторинг” включва и понятието „контрол”, което се разбира като съпоставяне на реалното състояние на процесите, реализираното прилагане на мерки спрямо предварително формулираните параметри. Този аналитичен процес разкрива несъответствията /анализ на несъответствията – GAP анализ/ и води до предприемането на корективни действия за преодоляване на констатираните несъответствия. Поради тази си същност мониторингът е важен инструмент за ефективното управление и съществена интегрална част от процеса на реализиране на публични политики.

Мониторингът на Общинският план за развитие трябва да осигури ефективно и ефикасно изпълнение на различни секторни и тематични политики за развитие, които попадат в предметния обхват на местното самоуправление. Също така той трябва да спомогне за постигането на резултатите на политиките и да гарантира широк обществен достъп до тях.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Процесът на мониторинг изисква набирането на количествени и качествени данни за почти непрекъснатия процес по изпълнение на съответните проекти и политиките/приоритетите, които те прилагат и/или следват, като напредъкът към текущия момент се сравнява с първоначалните очаквания. Целта е да се определят евентуалните необходими корективни действия при отчитане на несъответствие.

Чрез мониторинга се цели да се предостави на компетентните местни органи: Кмета на община Болярово, Общинския съвет и ангажираните служители от общинската администрация, както и на главните заинтересовани страни – социално-икономическите партньори и структури на гражданското общество, ранна информация за напредъка – или липсата на напредък – по постигане на заложените цели и резултати. Основната цел е да се идентифицират отклоненията или проблемите при изпълнението на поставените задачи, като по този начин се подобри осъществяването на проекта/плана и се улесни/подобри по-нататъшното развитие на процеса на реализация. В резултат на осъществяването на мониторинг могат да се направят своевременни промени в начина на изпълнение на политиките. Мониторингът има особено важна роля при дългосрочните политики и програми, които се реализират в няколко времеви фази, отнасят се до различни икономически сектори, засягат значителни територии и население. Именно такъв дългосрочен документ е Общинският план за развитие, който се изпълнява на многогодишна основа за период от седем години.

Настоящите Вътрешни правила имат за цел да подпомогнат участниците в процеса на наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020 г., и в по-общ план да се подобри ефективността на процеса на наблюдение и контрол върху изпълнението на публични политики от общинската администрация. Правилата са предназначени както за експертите от общинската администрация, Общинския съвет като контролен орган, така и за представителите на социално-икономическите партньори и структурите на гражданското общество (СГО – НПО, Синдикати, Организации на работодатели, институции и др.), участващи в този процес.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1 Мониторингът като съставен елемент при реализирането на публични политики

Разработване и въвеждане на правила и методики за мониторинг и контрол при изпълнението на конкретни политики е задължение на органите, компетентни да изпълняват отделните политики.

Осъществяването на публичните политики и програми е свързано с множество проблеми и редица рискове. Задачата е, те да се идентифицират и да се вземат предвид, като се използват подходящите методи и инструменти за събиране, анализ и предоставяне на оперативно значима информация, предназначена за тези, които вземат решения. За да бъдат ефективни, мониторингът и оценката е желателно да се осъществяват още в ранните етапи на работата по съответната политика/програма и да продължат като постоянен процес по време на реализацията на политиката/програмата до извършване на заключителната оценка.

Основната цел на мониторинга е да контролира ефикасността на административния процес, а чрез оценката се предоставя информация за ефективността и устойчивостта на дадена политика.

Смисълът на мониторинга и оценката на публичните политики и програми е да се прецени дали и доколко, чрез изпълнението им е възможно да се повиши качеството на живота, благосъстоянието и възможностите за просперитет на гражданите.

В допълнение, мониторингът и оценката на публични политики и програми дават възможност на управляващите да формулират приоритети за развитие, като същевременно дават отговор на ключови въпроси, които имат значение за вземащите решения, заинтересованите страни и гражданите.

Мониторингът и оценката са взаимосвързани **инструменти**, които се използват за целите на управлението - осъществяване на контрол и вземането на управленски решения относно продължаването, изменението, допълването или прекратяване изпълнението на съответната политика или програма.

Мониторингът и контролът имат важно значение за качествено и ефективно изпълнение на стратегическите документи на общината. Те подпомагат управленските органи да преценят въздействието от изпълняваните местни политики и да подобрят процеса на планиране, като отчитат както постигнатия напредък, така и негативните ефекти. Чрез тях се подобрява прозрачността в процеса на прилагане на политики, повишава се отговорността на властите пред широката общественост и се насърчава участието на заинтересованите страни при реализирането на конкретни политики.

Изготвянето и използването на инструменти за мониторинг на политиките за развитие гарантират приложимост и ефективност на процеса на вземане на решения, основан на периодична и систематична оценка на ресурсите, дейностите и резултатите.

Публичните политики се разработват и прилагат чрез нормативни и ненормативни актове и свързаните с тях общи и индивидуални административни актове, концепции, програми и стратегии.

Основните политики от местно значение и от компетенциите на местната власт са:

- общинско имущество/собственост, общински предприятия, общински финанси, данъци и такси, организация на общинска администрация, административните услуги;
- устройство на територията на общината и на населените места в нея;
- образование;
- здравеопазване;
- култура;
- благоустрояване и комунални дейности;
- социални услуги;
- опазване на околната среда и рационално използване на природните ресурси;
- поддържане и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- развитието на спорта, отдиха и туризма.

Към настоящия момент община Болярово има разработени различни публични политики, разписани в планове, програми и стратегии:

1. Концепция за пространствено развитие на община Болярово 2014-2025г.
2. Общински план за развитие на община Болярово за периода 2014-2020
3. Общински план за развитие на община Болярово за периода 2007-2013
4. Предварителна оценка на Общинския план за развитие на община Болярово 2007-2013г.
5. Програма за опазване на околната среда на община Болярово - 2014-2020 г.
6. Програма за управление на отпадъците Община Болярово 2014-2014г.
7. Стратегия за управление на риска на община Болярово в действие от 2009 година.
8. Програма за енергия от възобновими източници, енергийна ефективност и устойчив транспорт - приета с решение на Общески съвет гр. Болярово № 69/29.03.2012г.
9. Стратегия за управление на общинската собственост на Община Болярово за периода 2011 - 2015 година
10. Общинска програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Болярово 2011-2014г. - прието с решение №466/29.04.2011г.
11. План за действие на Община Болярово в изпълнение на областна стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012-2020 година)
12. Вътрешни правила по закона за обществените поръчки

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

13. Програма за управление за срока на мандата 2011-2015г.
14. Общинска програма за закрила на детето 2014г. (за по - добро бъдеще на децата на Болярово)
15. Интегрирана система по финансово управление и контрол
16. Вътрешни правила за работната заплата
17. Правилник за вътрешния трудов ред
18. Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2011-2015г. Община Болярово

От Общински съвет Болярово са приети и наредби, които регламентират изпълнението на конкретни общински политики, във всички социално-икономически сфери:

1. Наредба №1 за осигуряване на обществения ред, безопасността на движението, пожарната и аварийна безопасност в община Болярово /изм.и доп.Решение №123/ 26.07.2012 г./
2. Наредба №2 за опазване на чистотата и околната среда в Община Болярово
3. Наредба №3 за търговската дейност на територията на Община Болярово
4. Наредба №4 за условията и реда за съставяне на тригодишната бюджетна прогноза за местните дейности и за съставяне, обсъждане, приемане, изпълнение и отчитане на общинския бюджет на община Болярово *(на основание чл. 82, ал.1 от Закона за публичните финанси)*
5. Наредба №5 за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество /изменение с Решение № 252/26.09.2005 г., изм. с реш. №146/30.10.2012 г./
6. Наредба №6 за предоставяне на общински концесии в Община Болярово
7. Наредба №7 за определянето и администрирането на местните такси и цени за услугите, предоставяни от общината (Приета с Решение № 311/30.01.2003г., изм. с Решение №350/09.05.2003г., Решение № 387/18.09.2003 г., Решение № 156/03.12.2004г., Решение № 183/30.03.2005г., изм. с Решение № 345/28.09.2006г., 357/31.10.2006 г., доп. с Решение № 378/28.12.2006г. изм. Решение № 400/29.03.2007г., изм. Решение № 21/30.01.2008г., изм. с Решение № 31/27.02.2008г., доп. Решение № 80/30.06.2008г.; изм. и доп. Решение № 170/27.02.2009г., изм. и доп. с Решение № 221/25.06.2009г., доп. с Решение №242/30.09.2009, изм. и доп.с Решение 285/28.01.2010; доп. Решение 365/21.07.2010г., изм. реш. №422/28.01.2011г.; изм.и доп.Решение 94/27.04.2012г., изм.и доп.Решение № 102/30.05.2012г., доп.Решение № 121/26.07.2012г.; доп. Решение 188/26.02.2013г.; доп. Решение № 226/24.06.2013г.; изм. и доп.Решение № 311/30.01.2014г./
8. Наредба №8 за управление на общинските пътища

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

9. Наредба №9 за реда и условията за издаване на разрешение за поставяне на преместваеми съоръжения, елементи на градското обзавеждане и рекламни, информационни и монументално - декоративни елементи на територията на община Болярово /изм. с Решение № 396/28.10.2010 г./
10. Наредба № 10 за условията и реда за установяване на жилищни нужди и за настаняване под наем в общински жилища
11. Наредба № 11 от 27.02. 2008 г. за определяне размера на местните данъци през 2008г. на територията на община Болярово /изм. с Решение № 155 от 29.01.2009г., изм.с Решение № 286 от 28.01.2010г., изм. е Решение № 421/28.01.2011г.; изм. с Решение 294/16.12.2013г./
12. Наредба №12 за принудителното изпълнение на заповеди за поправка, оздравяване или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Болярово
13. Наредба №13 за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на Община Болярово
14. Наредба №14 за гробищните паркове и погребално - обредната дейност на територията на Община Болярово
15. Наредба №15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Болярово
16. Наредба №16 за „Условията и реда за прокопаване на елементите на техническата инфраструктура” на територията на Община Болярово
17. Наредба №17 за символите и отличията на Община Болярово и празника на град Болярово
18. Наредба №18 за награждаване на таланти деца, учители и специалисти за постигнати професионални успехи за работа с децата от Община Болярово
19. Наредба №19 „За условията и реда за провеждане на обществено обсъждане на инвестиционни проекти за поемане на общински дълг в Община Болярово”
20. Наредба № 20 за управление на горските територии на Община Болярово
21. Наредба № 21 за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на Община Болярово
22. Наредба № 22 за критерии и ред за предоставяне на еднократна помощ на граждани от Община Болярово

В резултат на извършен анализ на наличните механизми за контрол по изпълнението на политики, мерки, програми, прилагани от Община Болярово може да се направи извод, че към момента в общината са налични компетентно разписани правила и процедури за осъществяване на мониторинг по изпълнението на по-голяма част от прилаганите местни политики.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Чрез тях общината има поглед върху посоката на развитие в конкретния сектор и последващите проекти, които трябва да се разработват за обслужване на стратегическите цели. Формулираните индикатори допринасят за ефективното наблюдение за изпълнението на всяка конкретна политика.

- по отношение на Общинския план за развитие на община Болярово 2007-2013г. всяка година се изготвя Доклад за неговото изпълнение. Годишният доклад се изготвя съгласно възприетите приоритети и мерки в Плана и предложените основни показатели в Раздел „Мониторинг и оценка“ е основано на следните критерии: целесъобразност (да съответства на целта и приоритетите); възможност за представяне им в количествено изражение; разбираемост (да се лесни за формулиране, разбиране и агрегиране); аналитичност на показателите (да носят достатъчно информация за извеждане на изводи и вземане на решения).
- ежегодно Кметът на общината утвърждава, изготвени от секретаря на общината, Цели на общинската администрация, които се извеждат от съществуващите планове, програми и стратегии. В началото на следващата календарна година се изготвя Отчет на ежегодните цели, в който се прави преглед на изпълнението им въз основа на формулирани индикатори за изпълнение и очаквани резултати.
- Мониторингът на Общинска програма за енергийна ефективност на община Болярово 2011-2013 г. е предвидено да се извършва на 2 нива. Първото ниво се осъществява от общинската администрация и включва следене на графиците за изпълнение на програмата и спазването на сроковете, както и оценка на степента на постигане на целите, финансовите ресурси (планирани и изразходвани) и управлението. Второто ниво се осъществява от Общинския съвет, който приема решения по изпълнението на програмата или по възникнали проблеми.

Основна задача на мониторинга на публичните политики и програми е да се следят и измерват постигането на техните цели и ефективността им в хода на тяхната реализация. В резултат на осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина на изпълнение на политиките и програмите. Текущият мониторинг има особено важна роля при дългосрочните политики и програми, които се реализират в няколко фази. Осъществяването на всяка следваща фаза може да се предшества от мониторинг и оценка на дейностите и резултатите от предшестващите етапи.

Мониторингът на публични политики и програми е инструмент на доброто управление при упражняването на политическа, икономическа и административна власт на всички равнища. За да бъде полезен, той трябва да се разглежда като неразделна част от процеса на вземане на решение и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на обществените политики и програми.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Въз основа на посочените примери, изводът, който може да се направи е, че за част от изпълняваните от община Болярово конкретни политики в съответните документи има разписани правила, процедури и индикатори за мониторинг. Предимство е, че основният планов документ на общината – Общинския план за развитие – се наблюдава и оценява регулярно.

1.1.1 Дефиниции за мониторинг

За целите на настоящите вътрешни правила, „мониторинг“ се определя като дейност по систематичното и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при прилагането на политики и актове.

Целта на мониторинга е предоставянето на ключова информация за осъществения напредък на компетентните органи, отговорни за изпълнението и контрола на публичните политики.

Мониторингът се осъществява на всички равнища на административна дейност. При него се използват както официални доклади, така и неофициални съобщения, като акцентът може да се постави върху:

- използваните ресурси/вложенията (мониторинг на вложените ресурси);
- планираните дейности и/или осъществяваните процеси (мониторинг на изпълнението);
- получените крайни/непосредствени резултати (мониторинг на резултатите).

Целта е да се коригират отклоненията от поставените задачи като по този начин се подобри осъществяването на съответната политика и се улесни по-нататъшното развитие на процеса.

Мониторингът/наблюдението се свързва с една от значимите управленски функции – оценката и контрола при планиране и управление на програми и проекти, поради което е важен инструмент за ефективното управление. Терминът мониторинг има латински произход (monitoring) и означава системно наблюдение на даден процес с цел фиксиране на съответствие или несъответствие на резултатите с първоначално планираните.

Мониторингът на общински програми и проекти е насочен към повишаване равнището на информационно обслужване на управлението и към подобряване на качеството и ефективността в партньорството между общинската администрация и структурите на гражданското общество. Основната му цел е да осигурява надеждна обратна информация за състоянието на наблюдавания обект/субект с оглед формиране на правилни управленски решения.

Чрез мониторинга се цели да се предостави на компетентния орган и неговия екип, както и на главните заинтересовани страни, ранна информация за напредъка – или липсата на напредък – по постигането на резултатите.

По време на мониторинга се набират количествени и качествени данни за ежедневиия процес прилагането на конкретна политика, като напредъкът към текущия момент се сравнява с първоначалните очаквания, за да се определят евентуалните необходими корективни действия.

Мониторингът и оценката на публични политики и стратегически документи са инструменти на доброто управление. Те са неотделима и значима част на процеса на вземане на решения и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на обществените политики. Те създават и гарантират:

- Ефективност и ефикасност на политиките и изграждането на стратегическа визия – институциите постигат резултати, адекватни на обществените нужди, като наличните ресурси се използват по най-добрия начин. Лидерите и обществеността изграждат широка и дългосрочна перспектива за добро управление и развитие.
- Подобрене на качеството на изпълнението на публичните политики, постиганите резултати, създаваните продукти и предоставяните услуги.
- Подобрява се и се развива капацитетът на всички институции, организации и техните мрежи, ангажирани с реализацията на политиките.
- Отчетност – отговорите на въпроса до каква степен политиките постигат своите цели, доколко рационално са използвани публичните ресурси, какви са обществените въздействия. Отчетността дава възможност на всички заинтересовани страни – социално-икономически партньори - да преценяват степента, в която техните интереси са защитени.
- Отговорност на управлението - служителите в публичния сектор правят публични резултатите от упражняването на своите правомощия, вземат мерки при разминавания между планирани и получени резултати, поемат отговорност за грешки и некомпетентност.
- Прозрачност на управленските процеси - информацията за процедурите и отговорните институции са достъпни за заинтересованите страни и обществеността, каналите за комуникация между заинтересованите страни и публичните власти са отворени.
- Механизми за гражданско участие – активните граждани получават възможност да участват във вземането на решения за реализацията на публичните политики или необходимостта от тяхната промяна.
- Съгласие – общественият дебат позволява съгласуване на различни интереси и постигане на съгласие и подкрепа за реализацията на публичните политики. В процеса на мониторинга и оценяването на публичните политики заинтересованите страни получават възможност за влияние върху тях, което води до мобилизация и координация на обществените действия на различните заинтересовани страни.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Резултатите от мониторинга и оценките подпомагат разработването на мерки и инструменти за развитие на обществените политики. Мониторингът може да е вътрешен, външен, или “смесен” - когато се използва външен мониторинг, за да се проверят резултатите от вътрешен мониторинг.

Вътрешният мониторинг се извършва от служителите в съответната администрация. При него се акцентира върху разпределението на наличните ресурси, разходването на отпуснатите средства, изпълнението на задачите, спазването на сроковете, възникването на непредвидени обстоятелствата. Вътрешният мониторинг е ежедневна дейност на експертите, определени от компетентния орган, осъществяващ прилагането.

Външният мониторинг се възлага от компетентния орган на външни за съответната администрация експерти. Той създава допълнителна сигурност по отношение на независимостта, откритостта, обективността и прозрачността при оценката на междинните и крайните резултати.

Управлението на публични политики като специфична дейност на публичните власти включва следните пет процеса:

1. **Стратегическо планиране** (идентифициране на даден проблем или идея, подобряване на разбиранията за свързаните с нея обстоятелства, контекст и условия, и конструиране на първоначалната идея в политическа визия);
2. **Разработване на политики** (формулиране на прогнозни решения, преобразуване на политическата визия в програми от стъпки и действия за постигане на желаните резултати);
3. **Прилагане на политиките** (изпълнение на програмите и действията по предварително зададен график – програма за реализация на Общинския план за развитие);
4. **Мониторинг и контрол** (наблюдение върху реализирания напредък в изпълнението на програмите и действията, включително предлагане на коригиращи действия при отклонения);
5. **Оценка** (преценка дали и доколко програмите/действията са постигнали планираните резултати в социално-икономически, екологичен и културен план).

Стратегическото планиране се определя като мисловен подход, чрез който да се набележат и предприемат мерки за постигане на желано бъдещо състояние. Това може да се постигне като се реализира процес по разработване на планове за постигане на общи и конкретни цели, които се обобщават във визията за развитие на Общинския план, както и съобразно избраните общи и регионални етични и културни ценности.

Към разработването на конкретни политики може да се подходи най-малко по два начина. Първо, да се направи избор на метод на действие измежду различни алтернативи в контекста на дадени

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

условия, чрез които да се насочват и определят настоящите и бъдещите решения. В ежедневната практика това е по-често прилаганият подход, който е пряко свързан с конкретния опит на екипа от експерти и техните възможности за непосредствено прогнозиране на близкото бъдеще.

Вторият подход е свързан с изготвянето на цялостен генерален план, който да обхваща общите цели и приемливите процедури на компетентния орган на изпълнителната власт, в случая ръководството и общинската администрация на община Болярово.

Прилагането на Общинския план за развитие е активен процес на обосновани и планирани административни действия, насочени към постигането на крайните цели на стратегическото планиране.

Мониторингът представлява системно и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация за управленски контрол и вземане на решения по време на прилагането на политики. Оценката се определя като преценка на публичните политики от гледна точка на техните резултати и въздействие, както и на потребностите, чието удовлетворяване се цели с тях.

Следва да се подчертае, че отделните елементи на цялостния процес на реализиране на публични политики могат да се разглеждат като последователни стъпки/етапи с известна условност, произтичаща от непрекъснатия, цикличен характер на цялостния процес. Така например, мониторингът може да включва иницирането на действия за корекции в процеса на прилагане на политиките при констатиране на отклонения от първоначално формулираните цели на изпълнението; някои видове оценки, например т.нар. предварителни (ex-ante) оценки, се осъществяват на етап на планирането и разработването на публичните политики и програми. Често първите фази на реализацията на публични политики се базират на информация, получена по време на мониторинга или оценката на предишни политики и програми или на определени техни предходни етапи.

1.2 Същност на мониторинга на публични политики и програми за развитие

Мониторингът е съвкупност от наблюдение (системно събиране на информация), анализ (съпоставяне на реалното изпълнение с предварително формулираните параметри) и контрол (идентифициране и предприемане на действия за корекции в процеса на прилагане при констатиране на отклонения от първоначално формулираните параметри на изпълнението). В по-широк смисъл мониторингът обхваща и контрола на цялостния процес по реализация на публичните политики. Това е резултат от допускането, че контролът е част от процеса на „обратна връзка“ в цялостния управленски процес. За целите на местните политики за развитие, методически е по-правилно той да се разглежда отделно от мониторинга, с оглед на това, че се фокусира единствено върху получените резултати. Разгледани така, мониторингът и контролът са взаимосвързани инструменти, които се използват за целите на управлението - вземането на управленски решения и осъществяване на контрол относно

продължаването, изменението, допълването и/или прекратяването реализацията на съответната политика или програма, с оглед постигането на предварително поставените цели.

Основни задачи на мониторинга на публичните политики е да следи и измерва:

- използваните ресурси/вложенията (мониторинг на ресурсите);
- планираните дейности и/или осъществяваните процеси (мониторинг на изпълнението);
- получените крайни/непосредствени резултати (мониторинг на резултатите).;

Чрез мониторинга се цели да се предостави на компетентния орган и неговия екип, както и на главните заинтересовани страни, ранна информация за напредъка – или липсата на напредък – по разходването на ресурсите, степента на изпълнение и постигането на резултатите. Също така, в процеса на мониторинга се изготвя „ГАП-анализ“, оценяващ степента на несъответствие между усвоения ресурс, степента на изпълнение и постигнатите резултати, спрямо първоначално планираните цели.

По време на процеса на мониторинг се набират количествени и качествени данни, описващи важни характеристики от прилагането на съответната политика/програма, като напредъкът към текущия момент се сравнява с първоначалните очаквания. Целта е да се определят евентуалните необходими действия за корекции, като отклоненията от поставените задачи се минимизират, което ще улесни по-нататъшното развитие на процеса. Важен продукт от процеса на мониторинг е възможността да се направят своевременни превантивни действия в начина на изпълнение на политиките.

Основните въпроси, на които се търси отговор при мониторинга и анализа на публични политики, са:

- Какви са последиците от съответната политика за различните групи бенефициенти и други засегнати общности?
- Какво е разпределението на ползите от политиката между отделните бенефициенти и други заинтересовани страни?
- Има ли непредвидени негативни странични ефекти от осъществяването на политиката и какви са възможните мерки за тяхното смекчаване?
- Има ли рискове, които заплашват успеха за реализация на политиката? До каква степен възможностите за усъвършенстване на дейностите се съчетават с избягване на рисковете за отрицателни последици?
- Каква институционална и организационна среда е необходима за осигуряване на участие заинтересованите страни в реализацията на политиките, тяхната оценка и развитие?
- Има ли изграден капацитет за осъществяване на политиката на всички местни равнища и какво е необходимо за неговото увеличаване в случай, че е недостатъчен?

Мониторингът има особено важна роля при дългосрочните политики и програми, като технически се реализира в няколко фази.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общинският план за развитие на община Болярово 2014-2020 е дългосрочен стратегически документ, чиито политики изискват мониторинг и контрол на многогодишна база. Осъществяването на всяка следваща фаза от плана и заложените в него политики ще се реализира на годишна база, което налага мониторинг и оценка на дейностите и резултатите от предшестващите етапи и години. Чрез мониторинга и контрола могат да се идентифицират първите резултати от политиките и приоритетните проблеми възникнали при осъществяването на определена политика. Вътрешна страна на процеса е определянето на начините, по които да се подходи към тяхното допълнително развитие при положителни резултати, или корекция при констатирането на негативни процеси.

Интегрална част от процеса на мониторинг и контрол на Общинския план за развитие е ангажиментът за включване в мониторинга и споделяне на резултатите от него с институциите на национално и областно ниво, с неправителствените организации, заинтересованите страни - социално-икономически партньори, както и с представителите на целевите групи – крайни ползватели (бенефициенти) на съответните политики, включени в Общинския план за развитие. Мониторингът и контролът дават възможност целевите групи и заинтересованите страни да се включват в процеса на мониторинг и контрол, чрез самоопределяне на техните нужди, в предлагането на решения, реализуеми на общинско ниво, в мобилизирането на наличните местни ресурси, при получаването на адекватна оценка за резултатите и страничните ефекти от реализацията на политиката/програмата. Прилагането на принципа на партньорство е важен механизъм за подобряване на изпълнението и осигуряване качествено реализиране на Общинския план за развитие. Ефективното изпълнение на плана за развитие не би било възможно, без да се мобилизират усилията на широк кръг от местни партньори, т.е. на цялата общност за развитие.

1.2.1 Видове мониторинг на местни политики за развитие

Мониторингът на съответната политика или на цялостния Общински план за развитие ще се осъществява, като вътрешен и външен. Външният мониторинг често се обозначава и като „смесен“ тип, като чрез него се възлага на външна организация да реализира външен мониторинг, с цел проверка на резултатите от независима мониторингова организация.

Вътрешният мониторинг и контрол на Общинския план за развитие ще се извършва от служителите на общинската администрация на община Болярово под ръководството на компетентния орган /Екип по Управление, мониторинг и контрол на ОПР Болярово 2014-2020 с председател Кмета на община Болярово/. При вътрешния мониторинг се акцентира на:

- разпределението на наличните бюджетни общински ресурси;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- разходването на отпуснатите средства по проектите по утвърден финансов план и съобразно авансовите, междинни и окончателни плащания;
- степента на изпълнението на задачите;
- спазването на сроковете;
- оценката на риска и непредвидени обстоятелства;
- предлагането на адекватни превантивни действия и промени, внасянето на своевременни корекции;
- установяването на действителния напредък в прилагането на определена мярка и проект, включени в Общинския план за развитие на община Болярово 2014-2020.

Вътрешният мониторинг и контрол е ежедневна дейност на експертите, определени от компетентния орган (Кмета), осъществяващ ръководство по прилагането на Общинския план.

Външният мониторинг и контрол се възлага от компетентния орган /Община Болярово/ на външни за съответната администрация юридически лица и експерти, ангажирани с договор по реда на Закона за обществените поръчки. Външните експерти могат да са български или чуждестранни физически или юридически лица с доказани познания и опит в извършване на възложената дейност в съответната област. Външният мониторинг създава допълнителна сигурност по отношение на независимостта, откритостта, обективността и прозрачността при оценката на междинните и крайните резултати. Специално внимание се обръща на точното съответствие между приетите правила и ефективното усвояване на финансовите средства. В случаите, когато се използват средства от Европейския съюз /всички проекти по оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони, секторни програми, програмите за трансгранично сътрудничество, директно финансиране по схема на ЕК или други ползващи публичен ресурс/, осъществяването на външния мониторинг по съответните проекти е задължително по силата на разпоредбите на съответните финансиращи програми, като той се осъществява от упълномощените служители в Управляващите органи на съответната програма/фонд.

Мониторингът се осъществява като се проследяват непосредствените постигнати резултати и се измери приносът им към очакваните крайни дългосрочни резултати и ефекти. Това се извършва чрез оценка на промените спрямо първоначалните (изходните - *statis quo*) условия, която се базира на наблюдението и контрола на прилагането на политиките за развитие, или на резултатите от политиките за развитие. От тази гледна точка, мониторингът може да бъде *мониторинг на прилагането и мониторинг на резултатите*.

Чрез мониторинга на прилагането се предоставя информация относно въпросите на административната дейност, прилагането на необходимите документи и практики и управлението на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

процесите. Целта е да се преодолеят проблеми като нарушен управленски цикъл, липса на отчетност и ясна отговорност на задачите.

Чрез мониторинга на резултатите се предоставя информация относно по-широките въпроси за ефективността, усещането и възприятието за промяна сред заинтересованите страни в следствие на проведените политики, диалога /публични обсъждания и дискусии, социологически проучвания и др./ във връзка с политиките и тяхната координация, подходът към дейностите по разпределяне и разходването на ресурси и други вложения. При мониторинга на крайните резултати вниманието е насочено към измерване на степента на напредъка към достигане на резултата като се използват подбрани показатели. При мониторинга на непосредствените резултати акцентът при оценката пада върху измерването на степента, в която са постигнати плановите показатели за непосредствените резултати в сравнение с изходните условия /status quo/.

На съвременния етап практиката по мониторинг и контрол на местни политики за развитие все повече се ориентира към непосредствените и крайните резултати и по-малко към мониторинг на дейностите по прилагането. Това е резултат от технически компромис, при който по-големият обем информация за резултатите е за сметка на по-малкото подробности относно прилагането, като това не бива да създава условия за припокриване с дейността. Последваща оценка на Общинския план за развитие на община Болярово.

1.3 Общинският план за развитие на община Болярово като обект и субект на мониторинг и контрол

1.3.1 Обекти на мониторинга

Мониторингът и наблюдението на изпълнението се отнасят до следните ключови аспекти на оценяваните политики:

а) икономичност на извършваните дейности по прилагане на оценяваната политика или програма от съответният орган или звено, в рамките на администрацията, в съответствие с добрите административни принципи и управленски практики;

б) ефикасност на използването на финансовите, човешките, техническите и други ресурси, включително, оценяване на мерките за изпълнение на мониторинга и прилаганите процедури за преодоляване на констатираните недостатъци;

в) ефективност по отношение постигането на целите на политиката, а също и оценка на действителните резултати и въздействия, в сравнение с очакваните.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.3.2 Субекти на мониторинга

Субектите на мониторинга на изпълнението на местните политики за развитие са:

- а) Кметът на общината;
- б) Общински съвет;
- в) Представители на общинска администрация и съответните звена (отдели, дирекции), пряко отговорни за прилагането на оценяваната политика;
- г) Представители на специализирани звена за извършване на вътрешен мониторинг и контрол на дейностите по изпълнение на местните политики за развитие;
- д) Представители на местното население и структури на гражданското общество, бизнеса и др., в качеството им на заинтересовани страни;
- е) Външни организации/оценители – в случаите, когато провеждането на мониторинг и оценка на изпълнението се възлага на независими експертни екипи.

1.3.3 Предмет на мониторинга

Общинският план за развитие е документ от системата на стратегическото регионално планиране за постигане на благоприятно устойчиво и интегрирано местно развитие. Неговите визия и стратегическа част са основен предмет на мониторинг. ОПР определя средносрочните цели и приоритети за развитието на община Болярово в съответствие с Областната стратегия за развитие на област Ямбол и Концепцията за пространствено развитие на община Болярово. За ефективното и ефикасното изпълнение на Общинския план за развитие се разработва програма за реализация, която съдържа система от тематично систематизирани и йерархично подредени приоритети и мерки за развитие, проектите/дейностите за реализиране; необходимия обем финансов ресурс за всеки проект и източниците за финансирането му; звената отговорни за подготовка, изпълнение и отчитане на проектите, както и отговорностите по дейности за информация и публичност.

По същество Общинският план за развитие съдържа секторни и териториални политики за развитие на местно ниво, принадлежащи изключително към местното самоуправление и влизащи в компетентността на местните власти. Общинският план за развитие е основен инструмент за реализирането на местните политики.

В тази връзка към наблюдението и контрола на неговото изпълнение се прилагат всички посочени по-горе общи положения относно целта и обхвата на функцията мониторинг и контрол на публични политики/програми за развитие. Мониторингът и контролът на Общинския план за развитие съдържа много специфични черти. Те произтичат от обстоятелството, че планът засяга всички местни

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

политики за развитие („всеобхватен“ по отношение на включените в него политики), което налага определянето и включването в действие на цялостна система от индикатори. Те трябва да са съобразени със спецификата на стратегическите приоритети за развитие и отделните мерки, които следват многогодишна основа. Поставянето на системата от индикатори на тази база ще осигури адекватна основа за наблюдение и измерване на изпълнението и постигането на целите на съответните политики за целия референтен период 2014-2020.

2. ПРАВНА РАМКА НА ДЕЙНОСТТА ПО МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Република България е единна държава с местно самоуправление. Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. В европейската система от териториални единици за статистически цели българските общини отговарят на ниво LAU1.

Към днешна дата, правната рамка на наблюдението, мониторинга и контрола върху изпълнението на Общински планове за развитие в Р. България се съдържа в Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР).

Съгласно чл. 23 от ЗРР, кметът на общината ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на Общинския план за развитие, като представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие за одобряване от Общинския съвет и осигурява публичност и прозрачност на плана и на действията по реализацията му. Член 24 от ЗРР възлага на Общинския съвет да одобрява представените от Кмета годишни доклади за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие.

Член 30 от ЗРР регламентира целите на наблюдението и оценката на регионалното развитие, основен инструмент за което е и Общинският план за развитие, а именно - постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Наблюдението и оценката отчитат резултатите от изпълнението (чл. 30, ал.2 от ЗРР).

От своя страна, резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на Общинския план за развитие и на регионалните планове за развитие служат като основа за наблюдението и оценка на Областната стратегия за развитие и съответно на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 9 от ЗРР).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Конкретните правила за мониторинга на изпълнението на регионалните планове за развитие и на общинските планове за развитие са регламентирани в ППЗРР.

Член 89 от ППЗРР определя Общинския съвет за орган за наблюдение на Общинския план за развитие, като същевременно го задължава да осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност в процеса на наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие.

Кметът на общината е органът, който организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, като обобщава резултатите от изпълнението на тази задача в годишен доклад от наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие (чл. 91 от ППЗРР). Съдържанието на годишните доклади се определя от чл. 91, ал.8 от ЗРР. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се внася за обсъждане от Общинския съвет до 31 март на всяка следваща година и се одобрява от него по предложение на Кмета на общината. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на Общинския план за развитие се осигурява от бюджета на общината (чл. 90 от ЗРР).

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие, съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие (чл. 77 ППЗРР).

За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на Общинския план за развитие (чл. 78 ППЗРР).

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие е Общинският съвет. В процеса на наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица, при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие (чл. 89 ППЗРР)

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие (чл. 91 ППЗРР), като за резултатите от наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се разработва годишен доклад.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на Общинския план за развитие.

3. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО 2014-2020

Предмет на наблюдение, мониторинг и контрол на Общинския план за развитие е изпълнението на целите и приоритетите за развитие на общината, съгласно конкретни физически и финансови индикатори, организацията и методи на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност относно резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

За да се постигнат целите на наблюдението, мониторинга и контрола на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014 - 2020 г. се предлага система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на Общинския план за развитие.

Системата за мониторинг и контрол на изпълнението на Общинския план обхваща 4 основни компонента:

- органите за наблюдение и методите на тяхната работа;
- индикаторите за наблюдение;
- източниците на информация, начините и периодичността за събиране, обработка и анализирането на информацията;
- системата на докладване за изпълнението.

3.1 Органи за наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие

Най-висшият орган за мониторинг и контрол на Общинския план за развитие на Община Болярово е Общинският съвет. В процеса на мониторинг на изпълнението на Общинския план за развитие Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие.

Общинският съвет има следните права и задължения като орган за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Да изисква осигуряване на информация, данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за регионално и местно общинско развитие;
- Да изисква координация на дейностите по наблюдението, мониторинга и контрола между местните органи на изпълнителната власт с централните органи на власт и областна администрация, с други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
- Да изисква осигуряване на съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване в синхрон с хоризонталните политики на ЕС;
- Да извършва обсъждане и приемане на доклади, отнасящи се до мониторинга и контрола, върху документите за стратегическо планиране на регионалното развитие, в частност Общинския план за развитие на община Болярово 2014-2020г.;
- Да изисква осигуряване и прилагане на комуникационни правила и взаимодействие на всички административни структури, участващи в процеса на изпълнение на Общинския план за развитие и воденето на архив на комуникацията;
- Да извършва разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение, мониторинг и контрол в случай на установяване на пропуски;
- Да изисква определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност, относно постигнатите резултати от наблюдението, с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране в частност Общинския план за развитие на община Болярово 2014-2020г.

Кметът на община Болярово е органът, който организира мониторинга и контрола на изпълнението на Общинския план за развитие. Резултатите от наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се обобщават в годишен доклад. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, се изготвя по определен от Кмета на общината ред. В него се акцентира върху степента на изпълнение на Общинския план за развитие, програмата за реализация на плана и конкретните резултати от реализацията на отделните проекти.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие съдържа информация за:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- общите условия за изпълнение на Общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината, синергични пространствени ефекти с местно и регионално значение;
- постигнатия напредък по изпълнението на целите, приоритетите и мерките на Общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Общинския план за развитие, в т. ч.:
 - мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на Общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Общинския план за развитие;
 - мерките за постигане на необходимото съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
 - мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
 - заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на Общинския план за развитие. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се публикуват на сайта на община Болярово и електронно се изпращат до всички социално-икономически партньори.

3.2 Индикатори за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие на община Болярово 2014-2020

Съществува разнообразие от методи и подходи за реализация на дейностите по мониторинг на изпълнението на политики, всяка една система за мониторинг следва да съдържа няколко компонента.

Очаквани резултати - От особена важност за успешното и ефективно осъществяване на дейностите по мониторинг на изпълнението е ясното и прецизно дефиниране на очакваните резултати от изпълнението на конкретна политика за развитие. Органът, отговорен за изпълнението на съответната политика следи, още на етап планиране да дефинира ясно желаният ефект – очакваната промяна в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

социално-икономическото състояние на територията (вкл. преки и косвени ефекти), в резултат на реализацията на конкретните дейности по изпълнение на политиките за развитие.

Ключови индикатори за мониторинг - Индикаторите за мониторинг представляват конкретни измерими данни за физическото и финансовото изпълнение на плана и постигнатите резултати, чрез които се отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в Общинския план за развитие на Община Болярово.

С оглед на предмета на измерване индикаторите за наблюдение биват следните видове:

- индикатори за ресурси (измерват използваните ресурси);
- индикатори за продукти (измерват продуктите, непосредствено реализирани при изпълнението на съответните дейности);
- индикатори за резултати (измерват количествено и качествено осъществената промяна за целевите групи от реализацията на дейността);
- индикатори за въздействие (осъществения принос за изпълнението на приоритетите и мерките за развитие от по-висш йерархичен порядък /синергичен ефект/ извън непосредствените ефекти върху неговите преки бенефициенти). Те включват например средносрочни въздействия върху: а) преките адресати или бенефициенти; б) хора или организации, към които политиката/програмата не е пряко насочена; в) непредвидени въздействия.
- индикатори за контекст / валидни са за цялата територия, население или по-големи обществени групи, без да се прави разграничение между тези, които са били обхванати от политиката/програмата и тези, които не са били достигнати от нея.

Индикаторите за изпълнение на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020 г. са разработени, базирайки се на факта, че това е документ за регионално развитие на най-ниското самоуправляващо се териториално ниво в Р. България. Предложените индикатори са основно индикатори за продукт и индикатори за резултат, като сравнително по-ограничено се ползват индикатори за въздействие, тъй като тяхното измерване е по-сложно и изисква по-дълги редици на наблюдение. Индикаторите за ресурси се прилагат за измерване на изразходваните финансови средства при изпълнението на програмата за реализация на плана.

Посочените по-долу индикатори за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово са групирани съобразно възприетата структура на плана по стратегически приоритети – мерки – проекти. Реалното измерване на индикаторите ще се извършва непосредствено на нивото на конкретните проекти и по-нататък ще се обобщават на по-високите йерархични нива на плана – на нивото на съответните мерки и стратегическите приоритети на плана.

За оценката на индикаторите може да се приложи добрата практика на ПРООН / Източник: UNDP Guide for Monitoring and Evaluation, 2002/

Примерна оценъчна матрица:

Точкова система за избор на индикатори								
Показатели за изпълнение	Характеристики на индикаторите						Общ резултат	Избор Да/Не
	А	Б	В	Г	Д	Е		
Индикатор 1	х	х	х	х	х	х	6	Да
Индикатор 2	-	-	х	-	х	х	3	Не
.....								
Индикатор п	х	х	х	-	х	-	4	Да

Легенда:
 А - Значението на индикатора е ясно
 Б – Данните са достъпни
 В – Дейността по събирането на данни е правомощията на екипа и не са необходими външни експерти за допълнителен анализ
 Г – Индикаторът е достатъчно представителен относно планираните резултати
 Д – Индикаторът е реален и може да се наблюдава
 Е – Индикаторът е труден за определяне, но е важен и трябва да се наблюдава и определи

Индикаторите на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020 г. отговарят на следните изисквания:

- ясно определени;
- възможно най-опростени;
- ограничени на брой;
- количествени (за измерване на ефикасността) или качествени (за измерване на динамичната устойчивост чрез оценка на нагласите и поведението);
- основаващи се на детайлизирани обобщени данни;
- съобразени с целите и приоритетите на Областната стратегия за развитие на област Ямбол и Регионалния план за развитие на Югоизточния район от ниво 2 и съответстващите им индикатори.

Когато даден резултат не е възможно да бъде пряко измерен поради прекомерни разходи, сложност или други фактори, в конкретната ситуация ще се ползват адекватни на съответната мярка заместващи индикатори.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.2.1 Система от индикатори

Системата от индикатори, която ще се използва за наблюдението и контрола на изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020 г., е систематизирана по приоритетни области, приоритети и мерки.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ И ИНОВАЦИИ

Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.

Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвестиции. Развитие на партньорства.

Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм.

Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие.

Индикатори:

- Брой изпълнени проекти за насърчаване на предприемачеството и инвестициите;
- Брой МСП, получили информационно-консултантски услуги;
- Брой местни предприятия, получили финансиране чрез схеми за безвъзмездна помощ за стартиращи предприемачи;
- Брой местни предприятия, получили финансиране чрез гаранционни схеми и финансови инструменти за стартиращи предприемачи и съществуващи МСП;
- Общ размер на полученото от местните стартиращи предприемачи и съществуващи МСП безвъзмездно финансиране финансовите схеми;
- Общ размер на получено от местните стартиращи предприемачи и съществуващи МСП финансиране обезпечено от гаранции, предоставени от гаранционни схеми и фондове.
- Брой местни фирми, обхванати от новосъздаден(и) клъстери(и)
- Брой на бизнес форумите проведени на територията на община Болярово в подкрепа на изграждането на бизнес мрежи и клъстери
- Брой реализирани проекти за публично-частни партньорства
- Площ на реконструираната пътна инфраструктура в производствените зони (кв.м.).
- Брой нови ПУП в производствените зони
- Брой реализирани проекти за производство на енергия от ВЕИ
- Брой реализирани проекти за производство на енергия от когенерация
- Брой реализирани проекти за подобряване на енергийната ефективност на производствени сгради, процеси и/или инсталации
- Брой реализирани проекти в подкрепа на местни занаяти и производства

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Брой реализирани иновативни проекти създали „полезен модел” или „патент”
- Брой на сключените партньорства между местни предприятия, университети и научно-изследователски институции и лаборатории
- Брой новосъздадени добри практики за устойчив туризъм
- Брой на новосъздадените места за настаняване в туризма
- Брой на разработените и пазарно предлагани регионални туристически пакети
- Брой новосъздадени индустриални паркове
- Брой новосъздадени/реновирани сгради - общинска собственост
- Площ на новосъздадените/реновирани сгради - общинска собственост (кв.м.).
- Брой туристически атракции, създадени или реновирани и еспонирани
- Брой новоразработени туристически продукти на територията на общината
- Брой обучени предприемачи и служители на общинската администрация
- Темп на нарастване на оборотите на стопанските субекти в общината (в лв. и %)
- Темп на нарастване на данъчните приходи на общината (в лв. и %)
- Брой новосъздадени земеделски организации по реда на ЗЗД или ЗЮЛНЦ
- Брой на фермите в които се реализира биологично земеделие
- Брой на реализираните проекти за опазване на околната среда
- Брой на реализираните лесоустройствени проекти

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ

Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието и създаване на условия за развитие на младите хора.

Приоритет 2.2. Създаване на възможности за трудова заетост, намаляване на бедността и риска от социална изолация.

Приоритет 2.3. Повишаване качеството на здравеопазването и подобряване достъпа до обектите на здравната инфраструктура.

Приоритет 2.4. Развитие на културата и културните институции. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Индикатори:

- Брой на учениците, преждевременно напуснали училище

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Съотношението между броя на здравите деца в училищна възраст, които трябва да постъпят в училище и броя на реално постъпващите ученици
- Брой на заетите лица с висше образование в средносписъчния състав на фирмите и институциите
- Брой на реализираните проекти, подобряващи предлагането и търсенето на труд
- Брой на реализираните проекти, за обучение и преквалификация на заетите в частния и общественния сектор
- Брой на реализираните проекти, насочени към трайно безработни лица
- Брой на реализираните проекти, насочени към смекчаване на младежката безработица до 29г.
- Брой изпълнени проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск или уязвими групи;
- Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;
- Брой обекти с изградена достъпна среда за лица с увреждания;
- Брой лица в неравностойно социално положение, обхванати от проекти и дейности за социално включване;
- Предприети и организирани квалификационни курсове за групи със специални нужди (бр.);
- Ниво на безработица (брой на безработните лица, темп %);
- Брой лица в неравностойно положение, обхванати от проекти/дейности по интегриране на пазара на труда;
- Брой на реализираните проекти за деинституционализация на домове за възрастни хора и хора с увреждания
- Брой на реализираните проекти, насочени към ромската общност и интеграция
- Брой на новосъздадените/реновирани здрави заведения
- Брой на реализираните проекти за закупуване и инсталиране на ново здравно оборудване
- Брой изградена/реновирани обекти за културни, младежки и спортни дейности
- Брой културни, младежки и спортни събития, организирани по проекти на общината.
- Брой на реализираните проекти, подобряващи административното и информационно обслужване
- Брой на реализираните партньорства

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА

Приоритет 3.1. Изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура.

Приоритет 3.2. Подобряване качествените характеристики на околна среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси.

Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда.

Индикатори:

- Дължина на рехабилитираната общинска пътна мрежа (км.);
- Брой закупените нови екологични средства за обществен транспорт
- Брой на проектите за енергийна ефективност на публични и жилищни многофамилни сгради;
- Изградена газопреносна мрежа (км.);
- Брой на жилищните многофамилни и обществени сгради въвели в експлоатация системи за производство на енергия от ВЕИ за собствени нужди;
- Брой на домакинствата с достъп до високоскоростен интернет;
- Изградена/рехабилитирана ВиК мрежа (км.);
- Брой на домакинствата с подобрен режим на водоснабдяване;
- Прогнозно намаляване на загубите на вода по мрежата (%);
- Изградена/рехабилитирана хидромелиорационна мрежа (км.);
- Обработваеми земеделски земи с хидромелиорации (дка.);
- Брой на закритите и рехабилитирани нерегламентирани депа за битови отпадъци;
- Брой въведените системи в населените места за разделно събиране на битовите отпадъци;
- Брой на изградените площадки за сортиране и опаковане на разделно събраните битови отпадъци;
- Брой на изградените пречиствателни станции за отпадни води;
- Рехабилитирана улична мрежа в населените места (км);
- Реновирани зелени площи и елементи на зелената система (кв.м.);
- Изградени детски площадки (бр.)
- Брой на реализираните проекти за благоустрояване в селата на общината.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.

Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни икономически дейности.

Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво /регионални инициативи.

Индикатори:

- Брой на осъществените сътрудничества със съседни общини и области, подобряващи транспортната система;
- Брой на осъществените сътрудничества за подготовка и изпълнение на съвместни проекти/партньорства;

- Брой на осъществените сътрудничества с други градове, общини, административни области, региони, вкл. от съседни държави за реализацията на дейности от съвместен интерес (проекти/инициативи/прояви).

3.3 Източници на информация за извършване на наблюдение

Източниците на информация за стойностите на индикаторите за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие ще се базират на данни на Националния статистически институт, на административната статистика на Агенцията по заетостта, на общинската информационна система, както и на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация.

За да могат да послужат за мониторинг или оценка на въздействие на конкретна политика, индикаторите трябва да позволяват използване на достатъчно голяма база данни. Ето защо най-подходящо е да се използват показатели, включени в официалната статистическа информация, които се събират и изчисляват от НСИ и Евростат. Това прави използваните показатели и извършения мониторинг сравним на национално и международно ниво.

Като основни източници на информация за параметрите на съответните индикатори на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020 г. ще се използват:

- Годишни/междинен доклади за изпълнение на Общинския план за развитие на общината от предходни години;
- Информация за подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от европейските фондове (ИСУН);
- Въпросници и/или карти за анкетиране на членове на Общинския съвет, общински експерти и гражданите в общината, социологически проучвания;
- Протоколи от публични обсъждания, работни срещи със социално-икономическите партньори на местно ниво и др., тематично свързани с реализацията на Общинския план за развитие;
- Работна статистика, работни документи и бележки, комуникационни масиви и кореспонденция, създадени от общинската администрация по време на изготвяне и изпълнение на Общинския план за развитие;
- Информация относно предишни осъществени планове и проекти на местно ниво;
- Статистически данни, създавани и обработвани от общината и/или нейни отделни административни звена;
- Статистически данни, създавани и обработвани от общински предприятия;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Статистически данни, създавани и обработвани от институции на издръжка от общинския бюджет;
- Актуализация на Общинския план за развитие (ако има такава);
- Актуализация на Областната стратегия за развитие на област Ямбол (ако има такава);
- Актуализация на Регионален план за развитие на Югоизточен район от ниво 2; (ако има такава)
- Годишни доклади за изпълнение на бюджета на общината;
- Данни от Национален статистически институт и Териториално статистическо бюро – Ямбол;
- Данни от Дирекция “Агростатистика” към Министерство на земеделието и горите;
- Данни от Дирекция “Мониторинг на околната среда” към Изпълнителна агенция по околна среда;
- Секторни стратегии;
- Доклади/публикации на неправителствени организации, засягащи тематични области или територията /вкл. части от нея/ на община Болярово;
- Научни изследвания и научни публикации, засягащи тематични области, местни политики и територията /вкл. части от нея/ на община Болярово;
- Доклади за степента на изпълнение на действащите Оперативни програми за периода 2014-2020;
- Доклади за степента на изпълнение на Регионален план за развитие на Югоизточен район от ниво 2 за периода 2014-2020;
- Доклади за степента на изпълнение на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г.
- Доклади/актуализации отнасящи се до Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.
- Други източници, по текуща преценка на ръководството на община Болярово.

Мониторингът и оценката предполагат изследване на текущото изходно състояние /status quo/ и проследяване във времето на промените, до които довеждат прилагането на Общинския план. По тази причина е важно да се обезпечат надеждни данни за изходното състояние на съответните индикатори, чрез които се описва проблемът или ситуацията преди изпълнението на съответния проект, мярка и приоритет. Ако изходните данни не са налични, за измерител на промените във времето ще се използват целеви въпросници и анкетиране на експерти в съответната област и/или граждани на общината. Ако не

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

може да се установи конкретна промяна чрез използването на въпросник, следва да се формулира измерител на текущото състояние, който да се използва при бъдещи справки.

3.4 Система за събиране и докладване на мониторингова информация

3.4.1 Процедури за мониторинг

В практиката съществуват редица видове мониторинг, които се разделят и групират въз основа на различни критерии: период на извършване, гледна точка на провеждащият мониторинга; обект на наблюдение и др.

За целите на мониторинга на местните политики за развитие на територията на Община Болярово като подход е избран – оценката на показатели или т.нар. *benchmarking*. Ефективното прилагане на посочения подход в най-голяма степен гарантира адекватност на процеса по мониторинг на изпълнението на местните политики. Той се основава на разработване на система от критерии и индикатори, чрез която се осъществяват мониторинг и оценка на ключови обществени цели, политики и програми. Използването на система от ключови индикатори има няколко важни положителни функции:

- измерване степента на реализация на публични политики и програми и постигането на ключови обществени цели;
- оценяване на ефективността и ефикасността на дейността на публичните институции при реализацията на публичните политики и програми;
- осигуряване на прозрачност за работата на публичните институции и реализиране принципите и практиките на доброто управление;
- осигурява проследяване на напредъка в развитието на важни обществени сфери въз основа на обективни, достоверни и надеждни емпирични данни.

3.4.1.1. Оценка на показатели (Benchmarking- самооценка)

От особена важност за гарантиране адекватността на получените резултати от мониторинга, чрез прилагане на посоченият подход, е дефинирането на конкретни и ясни цели на мониторинг. Препоръчва се целепологането да бъде съобразено с правилото SMART (акроним от Specific (конкретни), Measurable (измерими), Accepted (приемливи), Realistic (реалистични) и Time-dependent (обвързани със срокове).

Това означава оценяваните показатели да бъдат:

- Конкретни (достатъчно точни и ясни, да не дават възможност за различни тълкувания, да бъдат разбирани по еднакъв начин от всички);

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Измерими (да определят желано бъдещо състояние, така че да е възможно да се провери дали целите са постигнати, или не). Желателно е, целите да имат количествено изражение или да се основават на комбинация от описание и скали за измерване.
- Приемливи (да бъдат приети от всички, от които се очаква да поемат отговорност за тяхното постигане).
- Реалистични (да бъдат амбициозни, но изпълними, смислени и мотивиращи за тези, които отговарят за постигането им).
- Обвързани със срокове (изпълнението им да бъде свързано с определена дата или период).

Оценката на показатели (benchmarking) е специфичен метод за оценка степента на постигане на поставените цели на политики и програми.

Оценката може да бъде осъществявана в различни обществени сфери с различен териториален обхват. Прилагането на този метод обикновено е непрекъснат процес на мониторинг и отчитане на постиженията на политиката/програмата и на напредъка по отношение на предварително определените цели чрез измерване стойностите на ключовите индикатори.

Критериите и индикаторите могат да са насочени към вида или равнището на извършените дейности по съответната политика/програма, преките резултати (продукти и услуги), предоставени чрез програмата и/или реализираните постижения и обществени въздействия. Най-често се акцентира върху това дали политиката/програмата е постигнала целите си или изискванията, изразени като измерими стандарти/индикатори. Поради непрекъснатия си характер, измерването може да служи като система за ранно предупреждаване и като средство за подобряване на отчетността пред обществото. Това позволява да се следи динамиката на оценяваните процеси.

3.4.1.2. Основните принципи при осъществяването на оценката на показатели са следните:

- Получаване на надеждна и обективна информация, набирана от организации, които представляват публични интереси и са независими (финансово и организационно) от институциите, отговорни за реализацията на оценяваните политики и програми;
- Създаване на предпоставки за обществен контрол върху реализацията на политиките/програмите и техните резултати - публична отчетност, отговорност и прозрачност на дейностите и резултатите от извършваната оценка;
- Предоставяне на възможности за промяна на оценяваните политики и програми въз основа на извършените независими оценки и анализи. За да се прецени до каква степен са постигнати целите

на политиките и програмите, те трябва да бъдат формулирани по начин, който прави възможна такава оценка.

Важен е също така въпросът дали поставените цели са постигнати посредством използваните средства, дали получените резултати и наблюдаваните въздействия наистина са резултат от реализацията на политиката/програмата, а не от действието на други фактори.

Осъществяването на оценката на показатели преминава през пет последователни фази:

- дефиниране на обекта и целите на оценката;
- подготовка на оценката;
- набиране на информация за стойностите на показателите, въз основа на които се извършва оценката;
- анализ и интерпретация на стойностите на показателите;
- отразяване на резултатите от оценката при реализацията на политиката/програмата.

Примерна МАТРИЦА на процедурите за прилагане на Benchmarking /самооценка/

		Етап 1 – Определяне обхвата на мониторинга
		Етап 2 – Определяне на показатели/индикатори
		Етап 3: Включване на заинтересовани страни
		Етап 4 – Изготвяне на мониторингов план
		Етап 5 – Определяне на изводите и резултатите
		Етап 6 – Изготвяне на препоръки
		Етап 7 – Отчитане на резултатите

3.4.2 Събиране и анализ на данни

Събирането на данни и анализите ще се планират предварително чрез разработване на мониторингов план. Планът за мониторинг може да има различни форми, но обикновено той е еднообразен документ /бланка/, в която се описва цялата дейност по мониторинга.

ПРИМЕР

за План за мониторинг (конкретна мярка)

Мярка	Стимулиране развитието на водоснабдителната, канализационната инфраструктура и хидромелиорациите.
Резултат	Подобрена ВиК инфраструктура, подобрени екологични показатели на сектор води, увеличени площи, прилагачи хидромелиорации.
Индикатори за отчитане на резултата	<ul style="list-style-type: none"> • Изградена/рехабилитирана ВиК мрежа (км.); • Брой на домакинствата с подобрен режим на водоснабдяване; • Прогнозно намаляване на загубите на вода по мрежата (%); • Изградена/рехабилитирана хидромелиорационна мрежа (км.); • Обработваеми земеделски земи с хидромелиорации (дка.);
Източници на данни:	<ul style="list-style-type: none"> • Проектна документация по изпълнени проекти за подобряване на ВиК инфраструктурата; • Териториално звено на НСИ • Регионална инспекция по околна среда и водите • Доклади на Оперативна програма „Околна среда“ • Система на ИСУН
Метод на събиране на данни	Служебен достъп до доклади/проектна документация, запознаване със съответните отчети и справки, достъп до публични източници в интернет /ИСУН/
Честота на събиране на данни	На 6-месечие / на 1 година
Отговорно лице/структура	Дирекция “Икономическо развитие, програми, проекти и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	<p>международно сътрудничество”</p> <p>или</p> <p>Дирекция “Устройство на територията и строителен контрол”</p>
--	---

Мониторингът е насочен към крайните резултати, но може да включва и дейностите и прилагането. След определяне на плана за мониторинг, изходната ситуация и показателите, трябва да започне събирането на данни за ресурсите на входа и непосредствените резултати. По този начин ще се определи дали те допринасят за измерване на степента на постигане на крайните резултати.

В най-голяма степен ще се разчита на наличните източници, до които Общинската администрация има пряк достъп, тъй като те най-лесно могат да бъдат включени в процеса. В някои случаи може да възниква необходимост от провеждане на отделни проучвания на документи и други материали, за да се установи изменението на стойностите на индикатора. Добра практика е да се извършват съвместни усилия по набирането на индикаторите за крайните резултати от бенефициентите, особено в случаите когато те са самостоятелни юридически или физически лица, но са реализирали своите проекти на територията на общината.

Основна трудност при извършването на мониторинга е събирането, съхранението и използването на информация, която служи за оценка на ефективността на различните нива. Важна особеност при изготвянето на мониторингови карти е, че спестяват време и средства, тъй като набраната и систематизирана информация на едно ниво ще да бъде полезна и на всички останали равнища.

Като специфична форма на проверка и потвърждаване на резултатите е препоръчително прилагането на т.нар. „наблюдение с участие”. По своята същност това са организирани от партньорите задълбочени съвместни прегледи, заедно с преките и непреки бенефициенти, които единно измерват постигнатите резултати.

В онези случаи, в които прилагането на подхода „наблюдение с участие” е неудачно или невъзможно, ще се прилага вертикалният подход "отгоре-надолу" и елементите на външно “участие” ще са по-малко. При тези случаи на мониторинг ще се повишават аналитичната точност на използваните мониторингови схеми, техническото качество на мониторинговите материали, еднообразието и сравнимостта на събраните данни и оценки.

Информацията, получена чрез мониторинга, ще се използва при контрола на изпълнението на прилаганата политика, мярка или проект. Тогава отново ще трябва да се разгледат средствата за мониторинг, като те трябва да отговарят на следните условия:

- Тези средства осигуряват ли необходимата информация?;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Включват ли основните партньори?;
- Мониторингът насочен ли е към основни проблеми на ефикасността?;
- Има ли възможности за по-голяма ефикасност и координация?.

Това ще спомогне за определяне на несъответствията /ГАП анализ/ между първоначалните анализи и очаквани, и реалните потребности от информация. В зависимост от конкретните условия и изисквания към мониторинга, могат да се използват вече съществуващи механизми, или да се разработят нови такива. Като цяло мониторингът се подобрява, когато се използват механизми с елементи на участие, за да осигури ангажираност, култивиране на чувство за съпричастност, последващи действия и обратна връзка по отношение на изпълнението. Счита се, че това е задължително за мониторинга „ориентиран към резултатите“, където познанията на партньорите са от съществено значение за оценката на напредъка.

3.4.3 Основни принципи за провеждане на мониторинг на изпълнението на политики за развитие

Процесът на провеждане на мониторинг и наблюдение на изпълнението на конкретни политики за развитие се реализира при спазването на следните основни принципи:

- Всеобхватност на обектите на мониторинг;
- Откритост и прозрачност;
- Независимост и безпристрастност;
- Взаимен контрол, взаимоинформираност, координация и взаимопомощ в действията на субектите на вътрешния мониторинг;
- Наличие на ясни правила и процедури за провеждане на мониторинг;
- Партньорство и взаимодействие с всички заинтересовани страни.

3.4.4 Механизми за мониторинг с елементи на участие

Механизмите за мониторинг с елементи на участие включват:

- групи по крайни резултати;
- срещи със заинтересованите страни;
- работни комисии и събеседвания с фокусни групи.

Механизмите и инструментите, които ще се използват при осъществяването на наблюдение и контрол върху изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово 2014-2020, са следните:

- *Текущ мониторинг / текущи мониторингови отчети*

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Тази форма ще се прилага на ниво конкретни по-важни проекти, като целта ѝ е да се събере моментна документална информация на прогреса на изпълнението на проекта. Резултатите от него се документират чрез инцидентни (ad hoc) или периодични мониторингови отчети. В тях се прави сбит и лесно разбираем преглед на статуса на изпълнение на проекта по физически и финансови индикатори. В случаите на скорошно осъществени мониторингов доклади или оценка, или ако по време на среща на заинтересованите страни са били взети нови решения, следва да се остави време не по-кратко от 3 месеца, за да може да се получат нови данни за резултат от тези действия преди да се изготвя следващ мониторингов отчет.

- *Посещения на място*

В някои случаи този инструмент ще се използва като допълващ инструмент за текущ или последващ мониторинг и контрол. Следва да се планира времето на посещението, неговата цел по отношение на мониторинга и какво да се оцени, за да се измери напредъкът. Чрез посещенията на място се потвърждават отчетените резултати, особено при по-големи инициативи и проекти. Отчетите включват оценка на напредъка, резултатите и проблемите и срещи с екипа, отговарящ за реализирането на проекта.

- *Работна група за наблюдение (мониторинг) на изпълнението*

Работната група за наблюдение на изпълнението е една от проявените форми за т.нар. метод на консултативни групи. Консултативните групи с участието на публичната администрация и представителите на заинтересованите страни са механизъм за мониторинг, чрез които партньорите по една публична политика се събират за провеждане на обсъждания и анализи за по-ефективното формулиране и изпълнение на политиката. Главната задача на съвместните форуми на партньорите е постигане на съгласие относно плана за мониторинг и упражняване на надзор за неговото изпълнение. Консултативните групи правят оценка на непосредствените резултати със стратегическо значение и на свързаните с тях инициативи, като всичко това спомага за постигането на планирания краен резултат. Те са средство за протоколиране и разпространение на добри практики. В идеалния случай консултативните групи са институционализирани под формата на нормативно регламентирани работни комисии, тематични групи, или координационни групи.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И КООРДИНАЦИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

4.1 Партньорството - елемент на социалния капитал в местното самоуправление

Партньорството е фундаментален принцип, който се прилага както в частния, така и в обществената живот като важен елемент на социалните отношения. Чрез него се подпомага и укрепва икономическия и социалния живот, спомага за стабилното и устойчивото развитие на общността, общината, региона и страната.

Партньорството възниква на базата на ясни принципи, които осигуряват прозрачност на ролите и отговорностите, разпределяне на ангажименти, делегиране на права и управленските ресурси между участниците. Принципът на партньорството е свързан с трите най-обща цели на управлението на която и да било организация:

- ефективно управление на ресурсите;
- точно определяне на целите на съвместната дейност;
- повишаване на капацитета за развитието на определена дейност/процес/програма.

Всяко едно партньорство и процес на партньорство преминава през конкретни рискове и предизвикателства:

- съмнение и липса на доверие към отсрещната страна;
- страх от загуба на идентичност и загуба на функции;
- неприемливо неравенство на властта и правомощията;
- лоша комуникация и диалог;
- липса на лидерство и ясни роли между партньорите;
- неясен и лош стил на работа;
- времеемко, за да се изградят доверие и нови отношения.

Партньорството е свързано с три основни етапа на взаимодействие:

1. Планиране на модели/правила за сътрудничество;
2. Разработване на механизми на управление, прилагане и наблюдение на тези правила;
3. Мониторинг, оценка и анализ на ефективността на сътрудничество.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4.1.1 Същност на партньорството

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на община Болярово. В резултат на него Общината ще може да реализира процес съвместно, комуникирано с партньорите вземане на решения и координирането на техните изпълнения. В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въвлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни. С помощта на партньорство може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информиране или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действие за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори и притежават висока обществена подкрепа.

По принцип партньорствата могат да се разпределят по следния признак:

- формални или неформални споразумения между местната администрация и заинтересовани страни;
- диалог и комуникация между различни заинтересовани страни по конкретен проект/проблем с цел постигане на сходни позиции;
- за съвместна работа по конкретен проблем/проект;
- за постигането на обща цел.

За реализирането на партньорство са необходими две минимални първоначални стъпки. Първо, още в самото начало на процеса на планиране и включване на партньорите, трябва да се установят принципите и правилата за работа в партньорството. Второ, трябва да се проведе целенасочено проучване, което да определи релевантните партньори, като същите подлежат на анализ на заинтересованите страни. На базата на този анализ се определя тяхната роля в процеса на планиране, също така се избира способ за привличане на всяка заинтересована страна (група, организация).

Заинтересованите страни (лица) са институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план и са нейни поддръжници или противници.

В България за систематично прилагане на принципа на партньорството се заговаря в края на 90-те години, след решението страната ни да се присъедини към ЕС. Първоначално процесът на проникване на принципите на партньорството се реализира в три свързани области: регионално развитие, подготовка за участие в кохезионната политика на ЕС и социален диалог. Причините са, че те изискват участието на множество институции, както публични, неправителствени и частни, така и изискват време и средства. Именно поради това в регионалното развитие принципът на партньорството се приема като основен. В

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

системата на регионалното развитие и политика той е нормативно и императивно въведен със Закона за регионално развитие от 1999 г. и по-късно от 2008 г. /чл. 3 т. 6./ Законът създават неговата институционална основа (структури за осъществяване на партньорството), основно място заемат областните и регионалните съвети за развитие, като експертни органи между местната и централна администрация.

През 2004 г. Министерството на финансите (отговорно за общата координация за структурните фондове и кохезионния фонд) изготвя „пътна карта за партньорство“, изискванията за партньорство са залегнали в методическите указания за Националния план за развитие и оперативните програми, работните групи за отделните оперативни програми са формирани на принципа на партньорството. В „пошироката“ политическа област на социалния диалог принципът на партньорството е залегнал в Стратегията за модернизация на държавната администрация (2002).

За кратък период от време в страната бе приет и действаше закон за Публично-частните партньорства. В цяла Европа те са доста популярни като в различните държави-членки на ЕС са коригирани с националните законодателни рамки и конкретни сектори на приложение.

Независимо, че към настоящият момент няма действащ такъв закон поради отмяна, взаимодействието с частния сектор остава приоритет за местната власт при реализирането на политиките за регионално развитие.

4.1.2 Модели за партньорство с частния сектор

Основните видове партньорства с частния сектор варират от най-опростени начини за включване на частния сектор до сложни форми прехвърляне на по-голям риск от публичния към частния партньор. Европейската Комисия дефинира следните основни модели:

Споразумения за услуги - договорености между публична институция и частен партньор изрично пригоден за прости, краткосрочни оперативни проекти. Това е много ограничена форма, където частният партньор поддържа дадено съоръжение за кратък период от време. Отговорността за управление и инвестиране в проекта си остава за публичния сектор, който поема финансовия риск и остатъчния риск, но се възползва от техническата експертиза на частния оператор спестява разходи без да прехвърля контрол над качеството на крайните продукти. Споразуменията за услуги се използват често за услуги по събиране на такси за пътищата, за снабдяване и поддръжка на превозни средства и други технически дейности.

Споразумения за експлоатиране и управление - договорености, при които отговорността за експлоатирането и управлението на съоръжението се прехвърля на частния сектор. Продължителността по принцип е кратка 3-5 години, като обикновено може да се удължава. Частният партньор получава

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

възнаграждение от фиксирана сума или на базата на осъществена инициатива/работа чрез премии, свързани с целите на изпълнението. Публичният сектор поема инвестиционния и финансов риск. Този тип споразумения водят до значителни ползи по отношение на ефективността и до инвестиции в по-сложни технологии. Често частният сектор има сериозен интерес да повишава качеството на услугите с оглед намаляване, както на общите разходи, така и на риска от спадане на търсенето на предоставяната услуга по време на експлоатирането. Този вид договореност е подходяща при фаза на очаквана ликвидация и предстояща приватизация. Използва се и за стимулиране на широкото участие на частния сектор в последващите фази.

Споразумения за лизинг - частният партньор закупува приходните потоци, генерирани от публично притежаваните съоръжения в замяна на фиксирани лизингови плащания и задължението да експлоатира и поддържа съоръжението/услугата. Тук търговският риск и риска за намаляване на търсенето на предоставяната услуга се прехвърлят на частния сектор. Поради това той има интерес да постигне оперативна ефективност. Частният партньор реално може да се възползва от добра възвращаемост на капитала, само ако успее да оптимизира разходите за експлоатация като поддържа високото ниво на услугата. От друга страна, публичният партньор /общината/ поема риска, свързан с разширяване на мрежата за предоставянето на услугата (изграждане/строителство) и участва капиталово и финансово. Лизингът е подходящ за някои видове инфраструктури, които имат независими приходни потоци, с потенциал за нарастване, какъвто е случая с обществения транспорт.

Съществуват и по-сложни лизингови схеми като *“вземи на лизинг - разработи - експлоатирай”* или лизинг за довършителни дейности. Те прехвърлят по-голям инвестиционен риск за строителството върху частния партньор, като по този начин намаляват тежестта за публичния партньор. Подходящи са за проекти, които изискват много средства, оперативен „ноу-хау“, но притежават висока вътрешна норма на възвращаемост.

Партньорство с договори от типа *„до ключ”* или *„Проектиране – Изграждане - Експлоатиране – Прехвърляне”* е интегриран вид партньорство. Частният партньор поема отговорността за проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация на съоръжението. Комбинацията на тези отделни отговорности за дадена самостоятелна единица стимулира извличането на по-големи ползи от ефективността и отстранява важната отговорност за финансиране на поддръжката от обществения бюджет. Тази интегрирана схема задължава частния партньор да вземе предвид разходите за експлоатиране на съоръжението по време на фазата на дизайн и експлоатация. Той има пряк интерес да постигне добро планиране и управление на самата услуга. Публичният партньор поема финансовия риск, но прехвърля контрола си върху важни фази от цикъла на живота на съоръжението. Собствеността на съоръжението остава публична. Тази договорна схема се смята за особено подходяща за проекти в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

сферата на водите и отпадъците и може да варира в няколко модела: изграждане, притежаване, експлоатиране, прехвърляне (ИПЕП); изграждане, наемане, експлоатиране, прехвърляне(ИНЕП); изграждане, лизинг, експлоатиране, прехвърляне(ИЛЕП); изграждане, прехвърляне, експлоатиране (ИПЕ) в специфичните нужди на проекта.

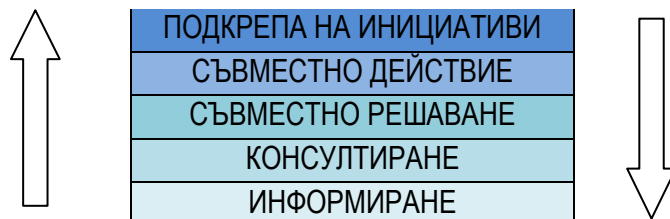
При схемите „Проектиране – Изграждане и Финансиране – Експлоатиране” (ПИФЕ), частният партньор проектира услугата или съоръжението съгласно изискванията на публичния участник, осигурява и финансира строителството, стартира услугата, и най-накрая експлоатира съоръжението/обекта. В края на периода на споразумението услугата или съоръжението могат да бъдат предоставени обратно на публичния сектор съгласно условията на първоначалното споразумение. Този тип споразумения са най-сложният вид, тъй като гарантира въвличането на частната ефективност от изпълнението и експлоатирането, но в същото време осигурява нов източник на капитал /частен/.

Най-често използвания модел е „ПИФЕ” е концесията, където частният инвеститор проектира, изгражда, финансира и експлоатира инфраструктура, генерираща приходи в замяна на правото да събира приходите за определен времеви период 25-30 години. Собствеността на съоръжението си остава на публичния сектор. Този модел е особено подходящ за проекти за пътища, ВиК и отпадъци и главно за услуги, при които промените на потребителите и търсенето на услугата могат да бъдат прогнозирани. В случай, че рискът от надхвърляне на разходите бъде прехвърлен върху частния субект, изпълнителят ще бъде достатъчно мотивиран да изразходва възможно най-целесъобразно финансовите средства. Това обаче, трябва да се съблюдава със сериозни условия за контрол на качеството на услугата, особено в сектори, които са монополни за съответната териториална система /ВиК, енергия, отпадъци и др./

4.1.3 Определяне на подходящите партньори

Една от първите задачи при подготовката за разработване на всякаква съвместна работа е да се определят участниците/партньорите в процеса и тяхната конкретна роля. Минималното изискване при това е да се даде възможност на всички страни да заявят своите потребности и да се използват техните познания за съответни сфери и проекти. Практическо значение има организирането на партньорство, което удовлетворява равнището на участие на различните заинтересувани страни.

Стълбица на участие в партньорския процес

1. Информирание на обществеността - съобщава се какво се планира и какво е направено. Това равнище е от съществено значение за всичките - но не е участие в партньорство само по себе си.
2. Консултиране - предлагане различни опции (варианти) и наблюдаване каква е обратната реакция. Ползва се за проверка и установяване на обществените нагласи.
3. Съвместно решаване – насърчава се страните да предлагат допълнителни варианти като се присъединяват към решаването, кой е най-добрият вариант.
4. Съвместно действие - заинтересовани страни заедно решават кое е най-доброто, но формират и партньорство /споразумение-договор/ за неговото осъществяване.
5. Подкрепа на независими инициативи на общността - подпомагане на другите да правят това, което те желаят и считат за правилно чрез предоставяне на безвъзмездни финансови средства, съвети или друга подкрепа от партньора, който разполага с ресурси. Например, община Болярово подкрепя определен тип инициативи на местни НПО, физически лица и фирми, които реализират инициативи, съфинансирани от Общината при определени критерии, но реализирани самостоятелно от партньорите /вътрешна общинска програма за проекти/.

Преминавайки от равнище 1 към равнище 5 участието на гражданите нараства, а степента на контрол на публичната власт върху решенията и действията намалява. На най-ниските равнища контролът на инициатора върху процеса се запазва, но те предполагат и по-малка ангажираност от другите участници/партньори.

За да се създаде партньорство за целите на всеки един вид развитие, са необходими две основни стъпки, които трябва да се осъществят в самото начало на процеса на планиране:

- Идентифициране/анализ и привличане на подходящи партньори.
- Установяване на принципите и правилата за работа в партньорство.

Осъществяването на първата стъпка изисква преди всичко да се направи достатъчно подробен анализ на заинтересуваните страни, който да завърши с доклад относно капацитета, интересите и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

възможните взаимодействия на партньорите. Това е особено важно за партньорство в проекти, за които местната общност, СГО и бизнес нямат вътрешен капацитет за реализация и трябва да потърсят начин за привличане на външен партньор.

4.1.4 Необходимост от правила

От гледна точка на практическото организиране на работата в партньорство, от особена важност е постигането на съгласие за разпределението на ролите и отговорностите и установяването на правила за работа. Има различни видове правила за работа на групите - за тяхното формиране, за функциониране, за поведение на членовете. Препоръчително е те да бъдат оформени в приети от всички участници "правилник", който може да обхваща следните по-важни въпроси:

- Основна функция/предназначение/ мисия на екипа за планиране;
- Общи принципи и ценности;
- Роли и отговорности на членовете на групата, както и дейностите за съвместно изпълнение;
- Процес на вземане на решения;
- Процес за разрешаване на конфликти/конфликт на интереси;
- Процедури по избор на председател и зам.-председател, както и техните роли и отговорности;
- Оперативна структура, включително работните групи и взаимовръзките между отделните звена на структурата;
- Процедура за приемане на нови членове на групата;
- Ресурси, които ще се осигурят от всеки партньор;
- Периодичност и ориентировъчна продължителност на срещите на групата, ръководство на заседанията, възможност за изпращане на заместници;
- Възлагане на задачи на членовете на групата и отчитане на тяхното изпълнение.

4.1.5 Планиране на партньорството

Планът за реализиране на партньорската дейност трябва да бъде разписан, за да служи като ориентир за всички участници. Той трябва да се съгласува, а неговото изпълнение да бъде наблюдавано, за да може своевременно да се правят превантивни корекции.

Основните стъпки при планирането трябва да бъдат:

1. Определяне на основните етапи (стъпки) и техният краен продукт.

Крайните продукти са важен ориентир за успеха на изпълнението на работата по изготвяне на стратегията.

2. Определяне на конкретните дейности във всеки етап.

Важно е във всеки от предложените етапи (стъпки) да се идентифицират конкретни задачи. Този процес е необходим за да може точно да се определи времето и ресурсите за изпълнение на задачите.

3. Определяне на последователността при изпълнение на задачите и тяхната взаимна връзка.

Важно е да се установи дали изпълнението на дадена дейност не изисква приключване на друга дейност, която е предпоставка за нейното осъществяване.

4. Определяне на отговорностите:

Трябва да се определи кой ще участва в изпълнението на всяка дейност и кой ще отговаря за него. Отчитат се характеристики като роля на различните участници, професионални и лични качества и т.н., както и обемът на работата по задачата и нейните изисквания към знания, умения и др.

5. Определяне на сроковете.

Това предполага да се определи продължителността на всяка дейност, да се уточни моментът на нейното начало и край. Един от критичните моменти е дали едни и същи участници не трябва да работят едновременно по повече от една задача (това може да доведе до промяна в графика). Трябва да се провери дали определената продължителност на дейностите (задачите) и тяхното разполагане във времето позволяват приключване на работата като цяло в предвидения срок. Ако това не е така, може да се помисли за различни стратегии за осъществяване на отделните дейности:

- отделяне на повече ресурси за дадена дейност (например увеличаване броя на хората, които работят по нея);
- модифициране на дейностите (намаляване обема на работата);
- промяна на последователността на дейностите и т.н.;
- Определяне на необходимите ресурси за всяка задача.

Най-важното изискване към плана е той да се изпълнява (спазва) от участниците в процеса. Това означава преди всичко той да отговаря на техните възможности и виждания, както и да предвижда известни "резерви". Същевременно един такъв план не е абсолютно фиксиран и може да бъде променян (запазвайки основните му параметри, например особено важни срокове) в хода на работата.

Трябва да се отбележи, че в осъществяване на всеки един партньорски проект от голямо значение е поддържане на отношения и сътрудничество.

Най-важните механизми са:

- механизъм за разрешаване на проблеми/задачи;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- постоянно усъвършенстване;
- съвместна оценка;
- постоянно ръководство.

Основният принцип се заключава в това, че при наличие на общи проблеми или значими задачи стимулира заинтересовани страни към обединяването на сили за тяхното разрешаване. Това може да засегне отстраняване на проблеми по пътя на постоянно търсене на възможности за снижаване на издръжки, оптимизация за използване на ресурси и ускоряване за получаване на резултати. Рисковете, както и приходите обикновено се делят между участници на партньорство и всяка от страните е заинтересована в бързо преодоляване на пречки, които неизбежно се появяват в процеса на изпълнение на проекта.

Всички участващи страни редовно се срещат за преразглеждане и оценка на партньорството. Оценяват се конкретни критерии, свързани с ефективността на процеса на партньорството, такива като работа в екип и своевременно разрешаване на проблеми. Това създава почва за дискусия и разкрива проблеми. Оценяването на процеса на партньорство включва периодически проверки. Сравняване на резултати от проверки по периоди помага за разкриване на области, където се налага усъвършенстване и потенциални проблеми. Ръководителите на проекти и техните подчинени трябва да могат да „водят разговор“, да проявяват готовност към сътрудничество, а не към конфронтация при решаване на проблемите. Особено това се отнася към начални стадии на проекта, когато взаимното доверие се проверява по това, как партньорите реагират на първите разногласия и спънки. Ръководителите на проекта трябва да поощряват в своите организации тези хора, които се придържат към принципите на партньорството, и да предупреждават тези, които прибягват към практиката на противостояние.

Съвременната тенденция свидетелства в това, че бъдещото партньорство ще бъде повече разпространено и затова много е важно своевременно да се разкриват фактори, пречещи на развитието.

4.2 Работна група за мониторинг и контрол на ОПР на община Болярово 2014-2020

Практическото прилагане на принципа на партньорство при изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово, Кметът на общината със своя заповед ще създаде Работна група за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие 2014 – 2020 г. Групата за наблюдение ще включва представители на общинската администрация, общински съветници, кметове на населени места на територията на Община Болярово, представители на социално-икономическите партньори, на заинтересованите страни, представители на граждански и бизнес организации, медии. В работната група за мониторинг на изпълнението на ОПР на община Болярово 2014-2020 ще бъдат включени:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- *представители на местната власт* – членове на Общински дирекции, които участват в ръководството и управлението на общински програми или подкрепят инициативата и изпълняват функцията на посредници при осъществяването на мониторинг на програми и проекти на европейско, национално и регионално ниво;
- *представители на СГО* – НПО, читалища, училищни настоятелства, клубове и др.
- *институции* – представители на държавните институции и ведомства на територията на общината, експерти за организиране на процесите за набиране и анализиране на специализирани данни и информация и изготвянето на експертни становища по конкретни индикатори за мониторинга;
- *представители на бизнеса* – участват като партньор на гражданското общество, който осигурява експертна оценка, финансова и логистична подкрепа;
- *Медиите* – представители на медиите за популяризиране на инициативите, оказване на медиен контрол и посредничество при диалога с широката общественост в процеса на мониторинг.
- *независими експерти* - привлечени с цел изготвянето на становища и изследвания по конкретни проблеми.

4.2.1 Функции на Работната група по мониторинг и контрол

Основните функции на работната група ще бъдат свързани с:

- разглеждане и утвърждаване на индикаторите за наблюдение относно изпълнението на Общинския план;
- периодично набиране и анализ на информация и данни по постигнатия напредък (напр. на 3 или 6 месеца), които се предоставят на експертите, ангажирани при подготовка на годишния и/или междинен и/или окончателен доклад по изпълнението на плана;
- обсъждане на резултатите и степента на изпълнение на целите и приоритетите;
- препоръчване на корективни мерки при констатиране на отклонения от първоначално формулираните параметри от изпълнението на поставените цели;
- разглеждане на препоръките, формулирани в различните типове доклади, и предлагане на конкретни стъпки за прилагането им.

В рамките на дейността си Работната група за наблюдение ще изготвя регулярни или конкретни доклади с констатации по прогреса на изпълнението на Общинския план. При необходимост ще предоставя препоръки за неговото подобряване с оглед гарантиране постигането на неговите цели, които ще предоставя на Кмета на община Болярово във формата на експертен доклад. При възложена

междинна или последваща оценка Работната група ще подпомага външните експерти, наети по реда на ЗОП за тяхното изготвяне.

Схемата представя връзките и функциите между партньорите в процеса на мониторинг на изпълнението на Общинския план за развитие на община Болярово:

Общински съвет
Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на Община Болярово
<ul style="list-style-type: none">• Обсъжда и одобрява Годишния доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план• Осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори• Координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересовани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство• Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение• Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност
Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие и отговаря за изготвянето на Годишния доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие
Общинска администрация
Кметът на община Болярово
Общинска администрация
Инициира създаването на работната група, която изготвя регулярни или конкретни доклади с констатации по прогреса на изпълнението и ще предоставя при необходимост препоръки за неговото подобряване с оглед гарантиране постигането на неговите цели, които ще предоставя на Кмета на общината
Работна група за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие 2014 – 2020 г.
Включва представители на общинската администрация, общински съветници, кметове на населени места на територията на община Болярово, представители на социално-икономическите партньори, заинтересованите страни, представители на граждански и бизнес организации, медии.

4.2.2 Годишни доклади по изпълнението на Общинския план за развитие

Годишните доклади по изпълнението на Общинския план за развитие са основен, нормативно регламентиран документ в ЗРР по отчитане наблюдението на изпълнението на Общинския план. Те се

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

подготвят под ръководството на Кмета на общината и се приемат от Общински съвет Болярово. Тези доклади служат за основа при оценката на изпълнението и приноса на отделните проекти за постигане на планираните крайни резултати. В тях се представят актуализираните резултати, определят се основните слабости и се предлагат насоки за бъдещето. Анализират се основните фактори, допринасящи за липсата на напредък, за да се извлече опит и да се подобри изпълнението.

Годишните доклади се изготвят в нормативно определеното от чл. 87 от ППЗРР съдържание. Годишният доклад за наблюдението се изготвя от служителите в общинската администрация, на които това е възложено със заповед на Кмета, под координацията на Дирекция “Икономическо развитие, програми, проекти и международно сътрудничество” на „Специализирана администрация“. Проектодокладът се изготвя в периода от януари до средата на март на отчетната година, за одобрение от Кмета. След това до 31 март докладът се внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет Болярово.

Кметът на Община Болярово ще утвърди постоянна структура на годишните доклади за наблюдение на Общинския план за развитие, която да се използва за целия период на наблюдение изпълнение на документа. Този постоянен формат на годишния отчет ще осигурява съпоставимост и проследимост на изпълнението в хронологичен план и ще улеснява подготовката на анализи и оценки при изпълнението на Общинския план за определен период. По този начин ще се улесни упражняването на контрол от страна на Общинския съвет и гражданските структури, и предприемане на коригиращи и/или превантивни действия.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие ще се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното приемане от Общинския съвет.

4.2.3 Публичност и прозрачност на изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020

Отчитането е неразделна част от мониторинга, която включва систематично и своевременно предоставяне на съществена информация на определени времеви интервали. То е част от процеса, чрез който информацията и знанията се разпространяват и използват за оценка на цялостния напредък към постигане на резултатите или за потвърждаване на постигането на резултатите.

Кметът на община Болярово и Общински съвет Болярово осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции, съгласно чл. 41 от ППЗРР.

Общински съвет Болярово, като орган с най-широки правомощия по наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, определя и осигурява изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност. Те се отнасят до постигнатите резултати от наблюдението и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

трябва да гарантират прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Докладите за наблюдение и оценка изпълнението на Общинския план за развитие се публикуват на интернет-страницата на Общината от общинска администрация, като изискване на ЗРР и ППЗРР в рамките на мерките за публичност и прозрачност на документите. В случай, че община Болярово изпълнява проект в качеството си на бенефициент или партньор по конкретна оперативна програма, се спазват указанията за публичност на УО на оперативната програма.

При изграждане и функциониране на Единната информационна система (ЕИС) за управление на регионалното развитие за различните административни нива, следва да се публикуват за обществено ползване Общинският план за развитие на Община Болярово и докладите от мониторинга, анализът и оценката на неговата реализация – годишни, междинен и окончателен. Целта на ЕИС, съгласно чл. 25 ЗРР и чл. 4 ППЗРР, е постигане на ефективното и ефикасното управление на регионалното развитие и осигуряването на информация, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, финансирането, наблюдението и оценката на регионалното развитие.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5. ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ В МОНИТОРИНГА И КОНТРОЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Нормативната уредба на регионалното развитие съдържа изискване Общинският план да се обсъжда, съгласува и изпълнява с икономическите и социалните партньори. Тези понятия включват, както физически лица, така и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината (чл. 36 ППЗРР), т.е. партньорството с гражданското общество е нормативно осигурено на етапа на подготовка на Общинския план за развитие.

Независимо от липсата на конкретна законова регламентация относно кои структури на гражданското общество (СГО) да вземат пряко участие, консултациите с тях са винаги полезни и необходими. При навлизането в етапа на изпълнение на Общинския план за развитие, вкл. чрез участие в системата за мониторинг и контрол по изпълнението на плана, община Болярово ще използва механизма за включване на СГО. Партньорството между общината и заинтересованите страни, както и представителите на гражданското общество като цяло, осигурява синергия в изпълнението и усилва ефекта на публичните политики. Формулирането и реализирането на качествени политики за развитие на общината изисква сериозни ресурси и време, които не са по силите само на местната администрация, нещо повече, СГО често са партньори в международни проекти и притежават своеобразен „ноу-хау“.

От друга страна, чрез участието на представителите на гражданското общество в мониторинга и контрола по изпълнението на плана се гарантира наличието на коректив на административните решения, повишаване на прозрачността на взетите решения относно приоритетите, политиките и техните реализации. Това осигурява добра съпричастност на широки обществени групи от населението към изпълнението и постигането на целите на Общинския план за развитие.

Гражданското участие в мониторинга и контрола на изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово ще се осъществява под три основни форми:

- *Информиране.* При тази форма е налице едностранна информационна комуникация, чрез която местните власти изготвят и предоставят информация за изпълнението на Общинския план за развитие, предназначена за гражданите и техните организации.

Тази форма на участие на представителите на СГО в мониторинга на Общинския план за развитие ще се осъществява чрез публикуване на съответни отчети по изпълнението и други официални документи; пресконференции; чрез публикуване на редовна информация по изпълнението на проектите, включени в плана за развитие; обобщени резултати от отговори на въпросници и проучвания и др.;

- *Консултиране.* Консултирането осигурява двустранна връзка, чрез която гражданските организации осъществяват обмен на информация с общинската администрация по въпросите на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

изпълнението на Общинския план. СГО имат възможност да дават и препоръки за предприемане на корективни действия по изпълнението;

Консултациите при осъществяване на мониторинга на Общинския план за развитие на Община Болярово могат да включват различни форми, като събиране на обратна информация и отзиви от целевите групи, срещи в общината, фокус-групи, конференции, кръгли маси, обсъждания и др. Като специфична консултативна форма на участие на СГО в мониторинга на изпълнението на Общинския план следва да се разглежда и участието на представителите на гражданското общество като наблюдатели в заседанията на Общинския съвет, на които се обсъждат периодичните и годишния отчет по изпълнението на Общинския план.

- *Ангажиране или активно участие.* Тази форма на гражданско участие е с най-голяма интензивност. При нея е налице партньорство на СГО с общинската администрация, при което гражданите и техните организации вземат активно участие в процеса на мониторинг. При него се признава ролята на гражданите в процеса на предлагане на варианти, въпреки че отговорността за окончателното решение или формулирането на дадена политика се поема от съответния компетентен орган.

Възможността за реализирането на тази форма на гражданско участие ще се осъществи чрез Работната група по наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово. Членове на Работната група могат да бъдат представители на СГО, а при по-значими мониторингови действия да се канят и други представители на СГО, съобразно темата на заседанието.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6. МЕХАНИЗЪМ ЗА ПАРТНЬОРСТВО КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ОБЩИНА БОЛЯРОВО И ОРГАНИТЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР 2014-2020Г.

Регионалното развитие се осъществява на базата на йерархична система от планове и програми за регионално развитие, от които Общинският план за развитие е интегрална част на най-ниско териториално ниво. Стратегическите планови документи на по-високо йерархично ниво служат като основа за разработването на Общинския план за развитие, като те имат конкретни функции по отношение формирането и прилагането на местните политики за развитие. От друга страна, Общинският план за развитие е един от основните инструменти за изпълнение на националните секторни и тематични политики за развитие. Тази връзка между плановете за регионално развитие на различните териториални нива налага засилена координация, в частност в процеса на наблюдението на тяхното изпълнение и отчитането на постигано на техните цели. Съгласно чл. 82 от ППЗРР, резултатите от изпълнението на общинските и регионалните планове за развитие служат като основа за отчитане на изпълнението на териториално по-висшите планове за развитие. По този начин, данните за резултатите от изпълнението на общинските планове за развитие служат за входяща информация за оценяване изпълнението на съответната областната стратегия за развитие. Респективно, данните за изпълнението на регионалния план за развитие – за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие.

Основните документи по отчитане изпълнението на Общинския план са годишни доклади за изпълнението, междинна оценка, която се оформя в междинен доклад, и окончателна оценка, която се оформя в окончателен доклад за изпълнение на Общинския план за развитие.

Поради посочената по-горе обвързаност на отчитането на изпълнението на всички йерархични планове и стратегии за развитие, ще се осъществява тясна координация и сътрудничество по отношение на мониторинга между Община Болярово и администрацията на областно и регионално ниво, ангажирана с наблюдението и контрола на изпълнението на съответния план за развитие. Координацията ще обхваща както съгласуване на сроковете за изготвяне на трите посочени отчета, така и по отношение обмена на успешни практики и опит при мониторинг, наблюдение и реализация на политиките за регионално развитие.

Копие от приетите от Общинския съвет годишни доклади за наблюдение и съответните отчети или оценки по изпълнението на Общинския план за развитие на Община Болярово ще се изпращат на председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Всеки един от докладите за мониторинг, оценка и реализация на Общинския план за развитие – годишен, междинен, окончателен – ще се предава своевременно на Областната администрация, за да служи за мониторинга и оценката на Областната стратегия за развитие.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.1 Процедурни правила /механизъм/ за партньорство и координация при разработване на политики на общинско ниво в община Болярово.

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тези процедурни правила се уреждат условията и редът за партньорство и координация на процесите по мониторинг, оценка и контрол при разработване и изпълнение на политики на общинско ниво.

Чл. 2. Тези процедурни правила се разработват с цел конкретизиране на разпоредбите на ЗРР, ППЗРР и методическите указания на МРРБ и установяване на практика по документиране на процеса на координация на процесите по мониторинг, оценка и контрол при разработване и изпълнение на политики на общинско ниво.

Чл. 3. В основата им стоят подходите „отдолу- нагоре” и „отгоре–надолу”, както и нуждата от документиране на процесите свързани с координацията на действията по наблюдение, оценка и контрол при формиране и изпълнение на политики.

Чл. 4. Създават се структури, които имат за цел да подпомагат процеса на планиране, мониторинг и контрол на регионалното и пространствено развитие на територията на община Болярово.

Чл. 5. Действията по координация на процесите за наблюдение, оценка и контрол, регламентирани в Правилата, обхващат Общинския план за развитие (ОПР), както и всички стратегически документи (концепции, стратегии, дългосрочни планове и програми).

Чл. 6. В основата на тези Правила е създаването на общинска координационна работна група, която е извън разпоредбите на действащите ЗРР и ППЗРР.

ГЛАВА ВТОРА

ОРГАНИ ПО КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

Чл. 7. Тези правила се прилагат от:

1. Общински съвет Болярово;
2. Кмета на община Болярово;
3. Общинска администрация Болярово;
4. Работна група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ГЛАВА ТРЕТА

ФУНКЦИИ И ЗАДАЧИ НА ОРГАНИТЕ ПО КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

Чл. 8. (1) Общинският съвет:

1. Обсъжда и приема Общинския план за развитие по предложение на Кмета на общината;
2. Обсъжда и приема концепцията за пространствено развитие на общината;
3. Обсъжда и приема стратегически документи за развитие на общината (концепции, секторни стратегии и др.) по предложение на Кмета на общината;
4. Контролира осигуряването на съответствие на общия устройствен план за развитие на общината с концепцията за пространствено развитие на общината;
5. Приема докладите с извършените оценки на Общинския план за развитие;
6. По предложение на Кмета на общината приема актуализираните документи на Общинския план за развитие и на други стратегически документи;
7. Информира се за вътрешната и външна съгласуваност на плановите документи на общината от общинския координационен комитет;
8. Взема решения за участие в проектни инициативи по предложение на Кмета на общината;
9. Информира се за дейността на Областния и Регионалния съвет за регионално развитие;
10. Приема правилата за работата на общинската комисията по ОПР;
11. Утвърждава състава на общинската комисията по ОПР;
12. Приема годишния план и отчета за работата на общинската комисията по ОПР;
13. Одобрява годишните програми за реализация на Общинския план за развитие и годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, предложени от Кмета на общината;
14. Приема списък с физически лица и представители на юридически лица, които имат отношение към развитието на общината и които имат право да участват в процеса по формиране на местна политика, в работата на общинската комисията по ОПР;

(2) Общинският съвет може да изпълнява и други функции и задачи, произтичащи от спецификата на процесите по вътрешната и междуинституционална координация на процесите по наблюдение, оценка и контрол за изпълнението на политики на областно и общинско ниво.

Чл. 9. (1) Кметът на общината:

1. Организира изработването на Общинския план за развитие, на концепцията за пространствено развитие на общината и ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
2. Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на Общинския план за развитие;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3. Организира изграждането, поддържането и оперирането на единната информационна система за управление на регионалното развитие на територията на Общината;
4. Представя годишна програма за реализация на ОПР и годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие за одобряване от Общинския съвет;
5. Прави предложение за състава на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово пред Общинския съвет;
6. Утвърждава правилата за работата на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;
7. Съблюдава ресурсното обезпечаване на планираните инициативи;
8. Предлага на ОбС списък на физически лица и представители на юридически лица, които имат отношение към развитието на Общината, от които да бъдат избрани членове Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, извън списъчния състав на общинската администрация;
9. Организира процеса по оценка и актуализиране на ОПР;
10. Осигурява съгласуваността на плановете документи – вътрешна и външна;
11. Утвърждава системата от индикатори за наблюдение на ОПР;
12. Участва в работата на Областния съвет за регионално развитие;
13. Осигурява публичност и прозрачност на Общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

(2) Дейността на Кмета на общината във връзка с координацията на процесите по наблюдение, оценка и контрол за изпълнението на политики на общинско ниво се подпомага от общинската администрация и от Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(3) Кметът може да изпълнява и други функции и задачи, произтичащи от спецификата на процесите по координация на процесите по наблюдение, оценка и контрол за изпълнението на политики на общинско ниво.

Чл. 10. (1) Работна група за наблюдение и координация на ОПР Болярово осъществява:

1. Периодично (на всеки шест месеца) прави преглед на системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на плана;
2. Прави предложения пред Кмета на общината, свързани с нуждата от актуализация на системата от индикатори, методиката за събиране на информация по индикатори и т.н.
3. Периодично (на всеки шест месеца) извършва преглед на постигнатия напредък;
4. Разглежда резултатите от изпълнението на мерките и степента на достигането на целите;
5. Разглежда резултатите от оценките, ако такива са възложени;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6. Ежегодно подготвя програма за реализация на ОПР и доклад за изпълнението на плана, който Кметът внася в Общинския съвет;
 7. Прави предложения пред Кмета на общината за усъвършенстване на плана, както и за преразпределяне на средствата по мерките, програмите и проектите;
 8. Подпомага организирането на публично обсъждане на годишния доклад за изпълнението на плана;
 9. Следи за ресурсното обезпечаване на мерките от ОПР в хода на бюджетния процес в Общината;
 10. Информира Кмета на общината за проведените обществени обсъждания, постигнатия напредък, необходимостта от вътрешна и външна оценка на документа, предприемане на промени, актуализации или други по отношение на ОПР и други, свързани с изпълнението на възложените задачи на Групата.
 11. Следи за обвързването на програмата за реализация на ОПР с проектобюджета на общината чрез попълване на контролен лист, в който се отразява наличие на съгласуваност между двата документа и планирани ресурси за обезпечаване на мерките. Контролният лист се подписва от председателя на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово и е част от документацията, която се внася с проектобюджета за обсъждане в постоянните комисии на ОбС.
 12. Осигурява публичното обсъждане на годишната програма за реализация на ОПР и доклада с резултатите от изпълнението на ОПР. Обсъждането се провежда заедно с публичното обсъждане на отчета на общината и проектобюджета и предхожда внасянето им в общинския съвет. Датата, мястото и часът на обсъждането се оповестяват публично най-малко 7 дни преди датата на провеждането му.
 13. Съгласува всеки стратегически документ, касаещ развитието на общината.
 14. Следи и координира публичността на политиките. Всеки един стратегически документ, касаещ развитието на Общината се публикува на официалната интернет страница на общината в **5 дневен срок** от датата на неговото утвърждаване. При отсъствие на такава публичност председателят на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово подава писмен сигнал към секретаря на общината.
- (2)** Кметът на общината определя състава на групата за наблюдение и утвърждава вътрешни правила за работа на групата. Съставът на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово е 7 членен, като неин председател е Главният секретар на общината/ресорен зам. кмет. Като наблюдатели в работата на групата имат право да участват до двама представители, посочени от лицата и организациите (СГО), включени в списъка на физически лица и представители на юридически лица, които имат отношение към развитието на Общината.
- (3)** По преценка на Кмета, членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово могат да присъстват на заседания на постоянни и временни общински комисии.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

(4) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово може да изпълнява и други функции и задачи, произтичащи от спецификата на процесите по координация на процесите по наблюдение, оценка и контрол за изпълнението на политики на общинско ниво.

(5) За своята работа Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се отчита пред Кмета на общината.

ГЛАВА ТРЕТА

ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА ВЪВ ВРЪЗКА С КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

Чл. 11. Заседанията на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се свикват най-малко четири пъти в годината. В случай на необходимост, могат да бъдат насрочвани и извънредни заседания.

Чл. 12. (1) Когато член на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово е временно възпрепятстван да участва в заседание, той може да бъде заместен от предварително определено друго лице от Кмета на общината, изрично писмено упълномощено да участва в конкретното заседание с право на глас.

(2) Членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово или техните упълномощени заместници трябва да потвърдят участието си в заседанието пред секретариата най-късно до **3 работни дни** преди провеждането му.

(3) В случай, че титулярът или неговият заместник не могат да вземат участие в заседанието на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, те трябва да изпратят писмени становища по всички въпроси от дневния ред. Становищата се вземат предвид при провеждане на заседанието, като в случаите на необходимост от гласуване ясно да определят - за или против.

Чл. 13. (1) Заседанията на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се свикват по инициатива на председателя на Работната група, Кмета на общината или по искане на най-малко една трета от членовете.

(2) Предварителният дневен ред на заседанията се определя от председателя на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(3) Предварителният дневен ред и материалите за заседанията се изпращат на членовете най-малко 5 работни дни преди датата на заседанието с официална кореспонденция и/или по електронен път.

(4) Всеки член на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово може да прави мотивирани предложения за допълнения на дневния ред преди заседанието. Предложенията се гласуват

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

от членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово на съответното заседание.

Чл. 14. По предложение на председателя, Кмета на общината или на една трета от членовете Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово може да се свика извънредно заседание.

Чл. 15. (1) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово може да приеме решение и неприсъствено по предложение на председателя.

(2) Съответните материали и проектът на решение се предоставят за становище на всички членове на Работна група за наблюдение и координация на ОПР Болярово. Проектът на решение се счита за приет, ако в рамките на 5 работни дни от датата на изпращане на съответните материали по тях не постъпят писмени възражения или коментари.

(3) Председателят уведомява членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово за резултата от проведената процедура за неприсъствено вземане на решение на следващото заседание. Решението се вписва в протокола от заседанието.

(4) Ако някой от членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, поиска мотивирано проектът по ал. 2 да бъде обсъден и приет от Общинския съвет, или това следва по силата на закон или друг нормативен акт, то той се включва в дневния ред за следващото редовно заседание.

Чл. 16. Заседанията на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово са редовни, ако на тях присъстват повече от половината членове или техните упълномощени заместници с право на глас и се протоколират.

Чл.17.(1) Председателят и членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово имат право на глас при вземане на решения. Упълномощените заместници с право на глас могат да гласуват при вземане на решения единствено в случай на отсъствие на титуляра и след като са уведомили предварително председателя за участието си.

(2) Решенията в Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се вземат с обикновено мнозинство, като членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се стремят към консенсус. Гласуването е явно.

(3) Членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, които не са съгласни с взетото решение, могат да изкажат особено мнение, което се записва в протокола от заседанието.

Чл. 18. (1) Решенията на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се отразяват в протокол, като към него се прилагат материалите, разгледани на заседанието.

(2) В тридневен срок след заседанието на членовете на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се изпраща проект на протокол, по който те могат да дадат бележки в рамките на 5 работни дни.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

(3) Окончателният вариант на протокола се изготвя след отразяване на получените бележки и коментари, подписва се от председателя и се изпраща до всички членове на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(4) За осигуряване на публичност и прозрачност на работата на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, резюме на одобрения протокол от всяко заседание се изпраща на членовете на Областния съвет за развитие, съответно Общинския съвет и се публикува на интернет страницата на община Болярово.

Чл. 19. (1) Техническите и организационните дейности, свързани с работата на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се извършват от координатор, определен със заповед на Кмета на община Болярово. Координаторът е служител от общинска администрация Болярово.

(2) Координаторът подпомага дейността на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, като:

1. Организира подготовката и провеждането на заседанията на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;
2. Осигурява разпространението на предварителния дневен ред и на всички материали, необходими за провеждането на заседанията;
3. Изготвя протоколите от заседанията на областния или общински координационен комитет и осигурява разпространението им;
4. Води отчетност и архив на становищата и решенията, взети на заседанията на Работна група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;
5. Съдейства за осъществяване на комуникация и взаимодействие на членовете на областния координационен комитет и Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;
6. Подпомага председателя на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово за осъществяване на функциите му;
7. Съхранява документите от Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНФОРМАЦИОННО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ПРОЦЕСА ПО КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

Чл. 20. (1) Изготвянето, наблюдението, оценката и актуализацията на стратегически и планови документи и политики на общинско ниво се осъществява на базата на обективна, качествена, актуална и достатъчна

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

информация набрана от различни източници.

(2) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово разработва система от индикатори за мониторинг и оценка на ОПР, които подлежат на съгласуване от Общинския съвет.

(2) Съгласуваната система от индикатори се представя на Кмета на общината за утвърждаване.

(3) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово участва в работата на екипа на общинска администрация, натоварен със задачата по разработване на годишната програма за изпълнение на ОПР. Работата по изготвяне на годишна програма за реализация на ОПР стартира на първи ноември на предхождащата плановия период година и се протоколира.

(4) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово следи за прилагане на системата от индикатори в секторните политики на Общината, като полага съгласувателен подпис.

(5) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово определя експерт от своя състав, който да отчита на тримесечие напредъка по изпълнение на индикаторите. За своята дейност той изготвя отчетен доклад.

(6) На всеки три месеца Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово заседава и разглежда обобщените тримесечни отчетни доклади и дава оценка за напредъка и нуждата от корекции.

(7) Информация за изпълнението на системата от индикатори се набира от експерта по ал.5 на всяко тримесечие от всички одобрени източници:

1. Външни: Информационната система за планиране и управление и съпътстващите я модули: Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на Европейския съюз, Единна информационна система за управление на регионалното развитие, Информационна система за наблюдение на проекти, поддържана от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури, Компютърна информационна система за наблюдение и оценка на Програмата за развитие на селските райони, Информационна система за мониторинг на изпълнението на Програмата на правителството, Програмен продукт за мониторинг на изпълнението на проектите, включени в Националната стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата в Република България; Националната и европейска статистика (НСИ и Евростат); секторни и стратегически анализи, изготвени от външни експерти; информация от регионалния съвет за развитие и други.

2. Вътрешни: Информация за проекти на администрацията по статус – регистър на проектите; анкетни карти сред гражданите; анализи и оценки на администрацията; информация от областните или общински специализирани звена; отчета за изпълнението на мандатната програма; отчета за изпълнението на секторните програми; отчета на бюджета и други.

(8) Информацията за напредъка по индикаторите се обобщава **тримесечно** от оторизирания експерт от Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово. Тя е част от обобщените месечни

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

отчети, които се разглеждат всяко тримесечие от Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(9) На база разполагаемата информация, Работна група за наблюдение и координация на ОПР Болярово излиза със становище относно напредъка по изпълнение на ОПР, критичните моменти, необходимостта от оценка и актуализация на плана.

(10) Становището се представя на Кмета на общината за вземане на решение и на Общинския съвет за съгласуване.

ГЛАВА ПЕТА

НАБЛЮДЕНИЕ, ОТЧИТАНЕТО НА НАПРЕДЪКА И/ИЛИ ОТКЛОНЕНИЕ, ПРИЛАГАНЕТО НА КОРЕКТИВНИ МЕРКИ НА ПРОЦЕСА ПО КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИ НА ОБЩИНСКО НИВО

Чл. 21. (1) Наблюдението, отчитането на напредъка и/или отклонението и прилагането на корективни мерки на стратегически и планови документи на общинско ниво се осъществява от Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, Областния съвет за развитие, Общинския съвет.

(2) За протичането на процесите по наблюдение, отчитане на напредъка и/или отклонение и прилагане на корективни мерки на планови документи на общинско ниво отговаря Кметът на община Болярово.

(3) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово на база на разглежданите на всеки три месеца доклади заседава и разглежда обобщените доклади по чл.20, ал.6 и дава оценка за напредъка и/или отклонението, и нуждата от корекции.

(4) Оценката се предоставя на Общинския съвет и Кмета на общината в **5 дневен срок** от изготвянето ѝ.

(5) Кметът в **7 дневен срок** инициира действия за изпълнение препоръките на оценката на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(6) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово се информира в рамките на **7 дневен срок** от предприемането на иницираните корекции във връзка с реализацията на стратегическите документи на общината.

(8) Областният съвет за развитие информира Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово при промяна в областните документи за развитие, промени които изискват аналогични действия и на общинско ниво в **7 дневен срок** след утвърждаването ѝ.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

(9) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово информира Кмета на общината за необходимостта от корекция на общинските стратегически документи, породена от промени на областно ниво в **3 дневен срок** от получаването на информацията по ал. 8.

(10) Кметът организира изпълнението на нужните промени и корекции, като уведомява за целта и Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

(11) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово изпраща за съгласуване промените

и корекциите в общинските планови документи в **3 дневен срок** от изготвянето им. Същите, с положен съгласувателен подпис в рамките на **15 дни**, се утвърждават в съответствие със законово установената процедура.

(12) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово изготвя годишен доклад за резултатите от наблюдението, отчитането на напредъка и/или отклонението, и прилагането на корективни мерки на планови документи на областно и общинско ниво и го представя до **31 януари** на следващата година на Кмета на община Болярово, Областния управител на Ямбол и Областния съвет за развитие.

ГЛАВА ШЕСТА

АКТУАЛИЗАРАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

Чл. 22. (1) Актуализацията на ОПР се извършва при наличие на обстоятелствата упоменати в чл.38, ал.1 и ал.4 от Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие.

(2) На база на тримесечните отчети Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово дава становище на Кмета на общината за нуждата от актуализиране на ОПР. Становището съдържа аргументи, факти и обстоятелства, визиращи конкретните потребности, свързани с актуализацията.

(3) Становището се предоставя на структурата в общинска администрация, отговаряща за актуализацията на документа - Дирекция "Икономическо развитие, програми, проекти и международно сътрудничество".

(4) Областният координационен съвет уведомява Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово за необходимостта от актуализация на планови документи, породена от промени в документи от по-горни равнища в **5 дневен срок** от влизането им в сила.

(5) Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово работи съвместно с Областния координиционен съвет, Областния съвет за развитие и с експерти от общинската администрация и/или външен изпълнител при подготовка на актуализирания документ за изпълнение на ОПР. Актуализацията се извършва в съответствие с ЗРР, ППЗРР, Методическите указания на МРРБ.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

(6) Подготвеният актуализиран документ за изпълнение на ОПР за остатъка от периода се предоставя за съгласуване от Областна администрация в **3 дневен срок** от неговото изготвяне. Съгласуването се извършва в рамките на законно установения срок.

(7) Съгласуваният актуализиран документ за изпълнение на ОПР за остатъка от периода подлежи на публично обсъждане в рамките на 7 дневен срок. Обсъждането се протоколира. Протоколът и актуализираният документ се внасят от Кмета на общината в Общински съвет.

(8) Общинският съвет, след като разгледа внесените по чл. 22, ал. 7 документи по постоянни комисии, на своя сесия взема решение, с което приема или не приема съдържанието на актуализирания документ.

Чл. 23. (1) Актуализацията на други документи за стратегическо планиране се извършва:

1. По предложение на Кмета на общината с решение на ОбС;
2. По предложение на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово;
2. По предложение на Областния управител на Ямбол до Кмета на общината с решение на ОбС;
3. Поради значителна промяна в изходните условия на средата;
4. Поради промяна в нормативната база или планови документи от по-високи равнища.

(2) Областният управител и администрация уведомява по служебен ред община Болярово за необходимостта от актуализация на стратегически и планови документи (секторни стратегии и програми и други със стратегическа насоченост) породена от промени в документи от по-горни равнища в законоустановения срок от влизането им в сила.

(3) Кметът организира работата по актуализиране на стратегическите и плановите документи.

(4) В процеса по актуализиране участват Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово, експерти от общинската администрация и/или външен изпълнител. Актуализацията се извършва в съответствие с действащата нормативна и стратегическа база.

(5) Подготвеният актуализиран документ се предоставя за съгласуване от Общинския съвет и Областния управител в 5 дневен срок от неговото изготвяне. Съгласуването се извършва в рамките на 15 работни дни.

(6) Съгласуваният актуализиран документ се утвърждава в работата на администрацията по законово установения ред.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. „Общински стратегически документи” се разбира - общински секторни и средносрочни или дългосрочни планове, програми, концепции, стратегии и др., касаещи развитието на община Болярово като цяло или на отделен неин сектор, населено място или група населени места и техните земища.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

§ 2. Настоящите процедурни правила се съгласуват от Областния управител на Ямбол и се утвърждават от Кмета на община Болярово. Актуализацията им се извършва по предложение на председателя на Работната група за наблюдение и координация на ОПР Болярово.

§ 3. Копие от Общинския план за развитие и или актуализирания документ за изпълнение на ОПР в 7 дневен срок след приемането му от ОбС се предоставя на електронен и хартиен носител на Областния управител и на Областния съвет за развитие. Секторните стратегии на община Болярово се предоставят на електронен носител на администрацията на областния управител на Ямбол.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Документ			Преглед/Одобрение	
Версия	Дата	Статус	Дата	Статус
1.0	08.04.2014	Проект	08.04.2014	Проект

КОНТАКТИ

Възложител: Община Болярovo, Р. България
 Организация: Община Болярovo
 Законен представител: Христо Христов - Кмет
 Адрес: гр. Болярovo, ул. Димитър Благоев №7
 web <http://bolyarovo.eu/>

Изпълнител: Региоплан ЕООД
 Организация: Региоплан ЕООД
 Законен представител: д-р Косъо Стойчев
 Адрес: София, бул. Александър Малинов №91, офис 102
 web www.regioplan.biz

